Ազգ
Azg
armenian daily
13 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1996, ՈՒՐԲԱԹ # 237 (1243)

Բագրատյանը պաշտոն կստանձնի Ղարաբաղո՞ւմ

ԵՐԵՎԱՆ, 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ. Ինչպես հայտնի է, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում վերջին վարչապետի պաշտոնում հաստատված Լեոնարդ Պետրոսյանին հանձնարարված է կազմել նոր կառավարության կազմը: Հավաստի աղբյուրների տեղեկությունների համաձայն, կառավարության նոր կազմում ընդգրկվելու է նաեւ Հայաստանի Հանրապետության նախկին վարչապետ Հրանտ Բագրատյանը, որն, ի դեպ, վերջերս դասախոսությունների շարքով հանդես եկավ Ստեփանակերտում: Ամենայն հավանականությամբ, Հրանտ Բագրատյանին առաջարկվում է ԼՂՀ ֆինանսների կամ էկոնոմիկայի նախարարի պաշտոնը:

Արցախում սահմանվել են տոնական օրեր

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Դեկտեմբերի 10-ին քննարկելով ներկայացված առաջարկությունները «Տոն եւ հիշատակի օրերի մասին» ԼՂՀ օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին, ԼՂՀ խորհրդարանը որոշել է 1997 թվականից սկսած յուրաքանչյուր տարի մայիսի 7-ը սահմանել Ռադիոյի, հեռուստատեսության եւ կապի աշխատողների մասնագիտական տոնի օր, փետրվարի 13-19-ը՝ երախտագիտության շաբաթ, իսկ նոյեմբերի վերջին շաբաթը՝ Գթասրտության եւ միասնության շաբաթ:

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

ԼՂՀ ԱԺ-ն դիմել է ՄԱԿ-ին

ԱՇՈՏ ԱՆԱՍՏԱՍՅԱՆ, Ստեփանակերտ

ԼՂՀ ԱԺ-ն օրերս հանդես եկավ պաշտոնական հայտարարությամբ, որտեղ մասնավորապես նշվում է. «ԼՂՀ ԱԺ-ն իր ափսոսանքն է հայտնում այն բանի առթիվ, որ Լիսաբոնյան հանդիպման ժամանակ Լեռնային Ղարաբաղի եւ Ադրբեջանի միջեւ առկա հակամարտության կարգավորմանն առնչվող հարցերում արդյունավետ պատրաստակամության բոնած սաղրիչ դիրքը պատշաճ գնահատական չի ստացել: Ղարաբաղյան հիմնախնդրի լուծման սկզբունքների վերաբերյալ ԵԱՀԿ գործող նախագահի հայտարարությունն ԱԺ-ն գնահատում է որպես ԼՂՀ կարգավիճակի կանխորոշման փորձ՝ լրիվ անտեսելով ժողովուրդների ինքնորոշման իրավունքը: Վրդովմունք է հարուցում այն փաստը, որ հակամարտության կարգավորման սկզբունքների որոնումներում ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի մասնակիցները համառորեն մերժում են հիմնախնդրի միջազգային-իրավական տեսանկյունները, ստեղծված ռազմաքաղաքական իրավիճակը եւ առկա իրողությունները, շարունակվում են բռնությամբ բաժանված մի ժողովրդի կոնսերվացման փորձերը, չնայած ողջունվում է ուրիշ ժողովուրդների վերամիավորման իրավունքը»: ԼՂՀ ԱԺ-ն դիմել է ՄԱԿ-ին, ԵԱՀԿ եւ ԱՊՀ երկրներին, միջազգային մյուս կազմակերպություններին կոչ անելով ընդունել եւ աջակցություն ցուցաբերել արցախահայության ազատության եւ ինքնորոշման ձգտման մեջ, ակտիվորեն օժանդակել արդարացի, ողջախոհ փոխզիջումների որոնումների հիմքի վրա հակամարտության խաղաղ լուծմանը:

ԵԱՀԿ նախագահի հայտարարությունը գնահատելով որպես միայն Ադրբեջանի շահեր արտացոլող եւ միջազգային միջնորդության էությանը հակասող միակողմանի որոշում ԼՂՀ ԱԺ հայտարարեց, որ ԵԱՀԿ-ի նման որոշումը հարկադրում է քննության առնել Մինսկի գործընթացին ղարաբաղյան կողմի հետագա մասնակցության նպատակահարմարությունը: «Արցախի ժողովուրդը չափազանց մեծ գնով է նվաճել ազատության եւ անկախացության իրավունքը ու երբեք չի համաձայնի, որ մանրադրամ դառնա նավթային մեծ խաղում», ընդգծված է հայտարարության մեջ:

ԴԱՏԱԻՐԱՎԱԿԱՆ

Մահապատիժը դեսական սղանությո՞ւն է, թե փոխհատուցում

Միջազգային ներումը դիմել է ՀՀ նախագահին՝ մահապատիժը համարելով այրելու իրավունքի խախտում

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

«Դրոյի» գործով մահապատժի դատապարտված երեք անձանց՝ Արմենի, Գրիգորյանի եւ Մնջոյանի ճակատագիրը կրկին ցնցեց հասարակական կարծիքը: Լավատեսները ենթադրում են, որ նախագահ Լ. Տեր-Պետրոսյանը նրանց ներում կշնորհի, հոռետեսները մխսում են իրենց նման զարգացմամբ, այն կարծելով առաջին դեմքի հակադրականությանը կնքվածքի հետ: Իրականում, նախագահ Տեր-Պետրոսյանը դեռեւս չի ստորագրել ոչ դատավճռի կատարումը եւ ոչ էլ ներումը, անորոշության մատնելով դատապարտվածներին: Միաժամանակ, չի անցել նաեւ դատավճռի բողոքարկման ժամկետը: Ինչպես տեղեկացնում է Փաստը, Մարդու իրավունքների միջազգային ներում կազմակերպությունը մի՞շտ առաջիկ դեկտեմբերի 11-ին Լոնդոնում մի հայտարարություն կոչ է հրապարակել, որում նշված է. «ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն անմիջապես պետք է վերացնի Արմեն Արծրունու, Արմեն Գրիգորյանի եւ Արմենակ Մնջոյանի մահապատիժները, երեք քաղաքական բանտարկյալներ, որոնք մահվան դատապարտվեցին երեկ, հակառակ այն շարունակվող դեղերումներին, որ նրանց դատավարությունն անարդար է ընթացել»: Կոչում նշվում է նաեւ, թե Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը «հայտարարել էր, որ ինքն անձնապես դեմ է մահապատժին: Նրանից խնդրում ենք, որ դրսեւորի այս ողջությամբ իր համաձայնությունը շուտափույթ կերպով ոչ միայն մերժելով ստորագրել մահավճիռները, այլ գործնականորեն չեղյալ հռչակելով բոլոր մահավճիռները», ինչպես նաեւ խոր ու անմիջապես վերանայելով դատավարությունը: Կազմակերպությունը ուշադրություն է հրավիրել նաեւ այն փաստը, որ Արտավազդ Մանուկյանն մահացել է բանտում անցյալ մայիսին եւ նրա բժշկական օգնությունը շարունակվել ուշացվել է:

Այնուհետեւ նշվում է. «Թվում էր, թե նախագահը իր իշխանությունը հանրապետական կարգով չի գործածել վերացնելու համար գործ դրությունը ունեցող մահավճիռները: Սա նշանակում է, թե արդեն իսկ մահավճիռ ստացած անձինք (այս դատից առաջ նրանց թիվը 13 էր) կարող են սարսափելով սպասել առանց իմանալու, թե ե՞րբ իրենց ներման խնդրագիրը կարող է ներկայացվել եւ կամ ի՞նչ որոշում կկայացնի նա արդյոք»:

Միջազգային ներում կազմակերպությունը չընդունելով մահապատիժը, ինչ պարագայում էլ տրված լինի, այն համարում է ապրելու իրավունքի խախտում:

Նախագահական նստավայրից այս հայտարարության առթիվ որեւէ պատասխան կամ վերաբերմունք չկարողացանք ստանալ, բայց փոխարենը նախագահի մամուլի քարտուղար Լեւոն Զուրաբյանը տեղեկացրեց, թե նախագահը կարող է ներում շնորհել միմիայն բողոքարկված կարգով, այն է. դատապարտվածները պետք է դիմեն նախագահին ներում շնորհելու խնդրանքով, համապատասխան հանձնաժողովի հանրակումից հետո, նախագահը կընդունի որոշում:

Տես • էջ 2

Վարչապետ Արմեն Սարգսյանն այցելելու է ԱՄՆ

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 11 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ. ՀՀ վարչապետ Արմեն Սարգսյանը ծրագրում է առաջիկա հունվարին այցելել Միացյալ Նահանգներ, հաղորդում է «Արմինիըն Միրոր սփեքթեյթր» թերթը: Այցելության չվացուցակը, որ նախնականորեն նախատեսված է հունվարի 8-13-ը, ներառում է կանգառներ Վաշինգտոնում, Բոստոնում եւ Դետրոյթում:

Այցը առիթ է վարչապետի համար ավելի մոտիկից ծանոթանալու Միացյալ Նահանգների հայկական համայնքին եւ բացատրելու Հայաստանի կառավարության քաղաքականությունը:

Հիշեցնենք, որ վարչապետը նախորդ այցով գտնվում էր Լոնդոնում, որտեղից նրա վերադարձը նախատեսվում էր այսօր վաղ առավոտյան: Մեծ Բրիտանիայի մայրաքաղաքում նա հանդիպումներ է ունեցել վարչապետ Ջոն Մեյջորի, առեւտրի նախարարի, ինչպես նաեւ Վերակառուցման եւ զարգացման եվրոպական բանկի նախագահի հետ: Նա խոստացել էր նաեւ բազմաթիվ էլի գործեր 2-րդ հետ հանդիպում, որի կապակցությամբ առայժմ տեղեկություններ չունենք:

ՄԱԿ

Կոֆի Անանը՝ ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի պաշտոնի թեկնածու

Ինչպես գրել էինք երեկ, Գանայից 58-ամյա Կոֆի Անանը գլխավոր երկու թեկնածուներից մեկն է, որ կարող է ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի պաշտոնում հաջորդել Բուտրոս Ղալիին: Նա շրջանավարտ է Մասաչուսեթսի Տեխնոլոգիական ինստիտուտի եւ ներկայումս ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի օգնականներից է խաղաղապահ գործողությունների գծով: Թեկնածությունը պաշտպանում է Միացյալ Նահանգները, մինչդեռ Ֆրանսիան դեմ է, քանի որ Անանը ֆրանկոֆոն չէ: Ֆրանսիան պաշտպանում է մյուս թեկնածուին՝ Փղոսկրյա Ափից Ամարա Էսսիին:

Գվատեմալա. 36 տարի տեւած եւ 100. 000 կյանք խլած պատերազմն ավարտվե՞ց

12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, VOA. Գվատեմալայի կառավարությունը եւ գվատեմալական ապստամբների առաջնորդները այսօր համաձայնագիր կստորագրեն ձախ ապստամբների՝ երկրի հասարակական կյանք վերադառնալու մասին: Դա 3 համաձայնագրերից վերջինն էր, որի ստորագրումից հետո 2 կողմերը կկնքեն վերջնական պայմանագիր՝ Կենտրոնական Ամերիկայի ամենաերկարատեւ քաղաքացիական պատերազմի ավարտի մասին: Պայմանագրի ստորագրման արարողությունը տեղի կունենա դեկտեմբերի 29-ին: Գվատեմալայի 36 տարի տեւած բախումներում զոհվել է 100 հազար մարդ, եւ ավելին քան 40 հազարը անհետ կորել են:

Ուկրաինական «Ալմազ» նավը Բաքվում կալանված

12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, RL, VOA. Ուկրաինայի պաշտոնատար անձինք այսօր զայրույթ արտահայտեցին, որ վրացական Բաքվի նավահանգստում ռուսական սահմանապահ ուժերը կալանքի տակ են առել ուկրաինական բեռնատար «Ալմազ» անվանումը կրող նավը եւ կալանել անձնակազմի 10 անդամներին ու նավապետին: Թբիլիսիում Ուկրաինայի դեսպան Տերեշինը կատարվածն անվանեց ծովահենություն: «Ալմազ» նավը Բաքվում էր ժամանել գետնամերձներ բեռնելու նպատակով: Նավի անձնակազմի անդամները ձերբակալվել են մաքսանենգության եւ չհայտարարված անհայտ ապրանքով ոչ ռուսական մի ապրանքով:

AP գործակալությունը հայտնեց, որ Վրաստանում ռուսական սահմանապահ ուժերի հրամանատար Նիկոլաեւին ասաց, թե անձնակազմի կալանումը օրինական է եւ դրել համաձայն ռուս-վրացական համաձայնության: Ուկրաինական կողմը բողոք ներկայացրեց Թբիլիսիում Ռուսաստանի դեսպանատանը եւ Վրաստանի արտաքին գործերի նախարարությանը:

ԼԻԲԱՆԱՆ

Հանգանակված 450 հազար դոլարը՝ «Հայաստան» հիմնադրամին

Ինչպես հաղորդեցին Լիբանանում ՀՀ դեսպանությունից 1996 թ. դեկտեմբերի 10-ին Կիլիկիո կաթողիկոսությունում (Անթիլիաս, Լիբանան) տեղի ունեցավ «Հայաստանի 1988 թ. երկրաշարժի հանձնախմբի» նիստը Արամ Ա կաթողիկոսի նախագահությամբ եւ ներկայությամբ Լիբանանում ՀՀ դեսպան պրն Եղիազար Մկրտչյանի, «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի գործադիր տնօրեն տիկին Մանուշակ Պետրոսյանի: Ժողովը միաձայն որոշեց Հայաստանի երկրաշարժի առթիվ հավաքված եւ դեռեւս չծախսված մոտ 450.000 դոլարը դնել համահայկական հիմնադրամի տրամադրության տակ՝ օգտագործելու համար Գյումրիի «Անի» թաղամասի 6 անհատական շենքերի կառուցման եւ հանձնման համար:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ՄՈՍԿՎԱ

Հիտլերի նմանակը՝ կուսակցության տարեդարձին

Ռոյթերի այս լուսանկարը, ստացված Արմենպրեսի ֆոտոլրատվությունից, պատկերում է Ռուսաստանի լիբերալ դեմոկրատական կուսակցության Վլադիմիր Ժիրինովսկու կուսակցության 7-րդ տարի-

լին ծառայության միջոցով, ներկայացնում է Ռուսաստանի լիբերալ դեմոկրատական կուսակցության տոնի առթիվ կազմակերպված թեյասեղանը, որին ներկա էր Հիտլերի նմանակը:

ԱԶԳ

ընթացիկ

ՖՐԱՆՍԻԱ

ԼՂՀ նախագահի այցը Եվրոպա շարունակվում է

ԵՐԵՎԱՆ, 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ. ՓԱՍՏ. Ինչպես հայտնի է, Միջազգային դիվանագիտական ակադեմիայի հրավերով, այս օրերին Ֆրանսիայում է գտնվում Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը: Հայաստանում ԼՂՀ ներկայացուցիչ Ալեքսանդր Առաքելյանը Փարիզից հեռախոսով տեղեկացրեց, որ երեկ երեկոյան նախագահը պատվավոր ընդունելության է արժանացել Ալֆորվիլ քաղաքի քաղաքապետարանում: Նրան այստեղ հյուրընկալել է Ֆրանսիայի Սենատի հայ-ֆրանսիական բարեկամության խմբի նախագահ եւ Ալֆորվիլի քաղաքապետ Ռենե Ռուկեն: Պրն Ռուկեն ասել է. «Այս երեկո առաջին անգամը լինելով եւ մեծ հպարտությամբ եմ ընդունում Արցախի Հանրապետության առաջին նախագահին: Սա մի առիթ է, որով մենք փաստում ենք, թե ճանաչում ենք այն, ինչ արվել է Ղարաբաղում: Այս ձեւով է, որ մեր օժանդակությունն ենք բերում Ղարաբաղի ժողովրդի մղած պայքարին: Բացի ռազմավարական օգնությունից Ղարաբաղը նաեւ դիվանագիտական կարիք է զգում, որովհետեւ պետք է շրջեն աշխարհով մեկ եւ պաշտպանեն Լեռնային Ղարաբաղի առաջին ամենահին ժամանակներից ի վեր հայ ժողովրդի անկախության խնդիրը: Անկախությունը մի գաղափար է, որը մեզանից յուրաքանչյուրի օժանդակությանը պետք է արժանանա, ինչ գին էլ որ վճարենք»:

Ռենե Ռուկեն միաժամանակ իր անհամաձայնությունը հայտնեց մեծ տերությունների կողմից շահարկվող սահմանների անխախտելիության սկզբունքին: Նա անհրաժեշտ համարեց պաշտպանել Ղարաբաղի դատը՝ հաշվի առնելով նրա պատմությունը ու զարգացումը, Արցախի ժողովրդի ազատ ապրելու կամքը: Ռենե Ռուկեն երդվեց, որ անձամբ կստանձնի Ղարաբաղի դատի պաշտպանությունը խոստանալով բոլոր ամենայնիվ աջակցել Ռոբերտ Քոչարյանի կողմից Ֆրանսիայում իրականացվող դիվանագիտական առաքելությանը:

Իր պատասխան խոսքում նախագահ Քոչարյանը հիշեցրեց, որ այս տարի Արցախը նշել է իր հռչակման հինգերորդ տարին, ընդգծելով, թե դա բավարար ժամանակ է որոշակի եզրակացություններ անելու համար: Նա իր խոսքում փորձեց հակիրճ ներկայացնել անցած ժամանակահատվածում ապրածի եւ ձեռք բերածի մասին: Առաջնահերթություն նշելով կանոնավոր ու մարտունակ բանակի ստեղծումը, որը վճռական է դարձել ադրբեջանցիներին հաղթելու Ղարաբաղի խնդիրը դարձնել աշխարհի առջեւ հայտնի խնդիր: Ըստ Ռոբերտ Քոչարյանի, այս տարին Ղարաբաղի համար նոր փուլ դարձավ: Օգտվելով հրադադարի ստեղծած հնարավորություններից, Արցախի ղեկավարությունը հրաժարվեց պատերազմական խիստ մեթոդներից եւ անցավ ժողովրդավարական ղեկավարման ձեւերին: Որպես դրա վկայություն ներկայացվեցին բարձր մակարդակով իրականացված նախագահական ընտրությունները: «Մենք պետք է կարողանանք ցույց տալ աշխարհին, որ ղարաբաղցին միայն զինվոր չէ, կարողանում է կառուցել ու ղեկավարել իր երկիրը, անեղծել եւ ստեղծագործել», եզրափակեց Ռոբերտ Քոչարյանը:

Առաջիկայում նախատեսվում են պրն Քոչարյանի նոր հանդիպումներ Փարիզում եւ Լիոնում, մասնակցություն Միջազգային դիվանագիտական ակադեմիայի հիմնադրման 70-ամյակի արարողությանը, ինչպես նաեւ կարեւոր այլ եւ հանդիպումներ Շվեյցարիայում:

ԴԱՏԱԻՐԱՎԱԿԱՆ

Մահապատիժը տեսական սպանությո՞ւն է, թե փոխհատուցում

Սկիզբը էջ 1

Բայց, մամուլի քարտուղարի ասելով, դեռեւս նման դիմումներ չեն ստացվել: Խնդրո առարկայի շուրջ զրուցեցինք նաեւ իրավաբանական գիտությունների դոկտոր Վլադիմիր Նազարյանի հետ, որը ժամանակին լինելով Հանրապետության գլխավոր դատախազ, առնչություն է ունեցել մահապատժի երեւույթի հետ: Նրա ասելով, այսօր մահապատիժը վերացվել է աշխարհի 37 երկրում, մինչդեռ 98-ում դեռեւս կիրառվում է, այդ թվում Միացյալ Նահանգների մեծ մասում: Նույնիսկ եվրոպական խորհրդի անդամ 38 երկրներից 12-ում մահապատիժը պահպանվել է օրենքով: Ի դեպ, Մարդու իրավունքների ու հիմնական ազատությունների պաշտպանության եվրոպական կոնվենցիային կից ընդունվել է թիվ 6 արձանագրությունը, որը հռչակում է, թե մահապատիժ թույլատրվում է պատերազմի եւ դրա սպառնալիքների հետ կապված շատ սահմանափակ դեպքերում, իսկ մնացած դեպքերում մահապատիժ չի թույլատրվում: Բնականաբար, Հայաստանը, որը դեռեւս Եվրախորհրդի անդամ չէ, այդ կոնվենցիան չի ստորագրել եւ անդամության նախապայմաններից մեկն էլ հենց դրա ընդունումն է: Ընդհանրապես, Վլադիմիր Նազարյանի կարծիքով, մահապատիժ չկիրառելու գաղափարը ձեւավորվել է գերմանացիների կողմից, երբ նրանք պատերազմից հետո ֆաշիզմին սկսեցին հակադրել մահապատիժը վերացնելու գաղափարը: Դրա վրա մեծ ներգործություն ունեցան նաեւ քրիստոնեա-դեմոկրատական ինտերնացիոնալիզմի կողմից մշակվող սկզբունքները, որի հիմքում մարդն էր:

Զրուցակցիս ասելով, մահապատիժը պետք է նախատեսվի միայն դաժան ու ծանրացուցիչ հանգամանքներում սպանության համար, իսկ ուրիշ հանցագործությունների համար պետք է անկիրառելի համարվի: Վլ. Նազարյանը հիշեցրեց նաեւ, որ խորհրդային տարիներին նույնիսկ տնտեսական հանցագործության համար մահապատիժ էր նախատեսվում:

Այդ իսկ պատճառով, այժմ պետք է հաշվի առնել նաեւ ժողովրդի ցանկությունը: Իրավաբանի կարծիքով, դեռեւս Սահմանադրության ընդունման ժամանակ հարց է բարձրացվել, որպեսզի մահապատժի խնդիրը նույնպես առանձին հանրաքվեի դրվի: Սակայն այդպես չարվեց, եւ միայն Սահմանադրության 17-րդ հոդվածում նշվեց, թե «մահապատիժը մինչեւ նրա վերացումը կարող է կիրառվել որպես բացառիկ պատժամիջոց՝ ծանր հանցագործությունների դիմաց»: Այսինքն, Սահմանադրությամբ նախատեսվում է, որ հետագայում այդ խնդիրը պետք է վերանայվի: Դրան պետք է նախորդի հանրապետության քրեածին իրավիճակի կայունությունը: Իհարկե, Հայաստանի քրեածին վիճակը, ըստ Վլ. Նազարյանի, բավականին տարբերվում է Ռուսաստանի քրեածին իրավիճակից, բայց «միայն ժողովրդի հետ խորհրդակցելուց հետո» կարելի է հրաժարվել մահապատժի կիրառումից: Ըստ իրավաբանի, սոցիոլոգիական որոշ տվյալների համաձայն, Երեւանում հարցման ենթարկվածների 70 տոկոսը կողմ է մահապատժի:

Վլ. Նազարյանը չի ընդունում դահիճի դերը: Նրա ասելով, մահապատիժը այդպիսով դառնում է տեսական սպանություն, երբ որեւէ մեկը ամեն օր աշխատանքի է գալիս հատուկ մարդ սպանելու նպատակով, այդ դեպքում դահիճի խնդիրը ավելի է մեծանում, քան տեսությունը»: Վերադառնալով մահապատժի իրականացման ձեւերին, Վլ. Նազարյանը նշեց, թե տարբեր երկրներում ընտրվում են տարբեր ձեւեր, օրինակ Ռուսաստանում նախընտրում են գնդակահարությունը: Նախկինում ողջ Խորհրդային Միության մահապատժի դատապարտվածների համար ընտրված մի տեղ կար՝ Դոնի Ռոստովը, որտեղ էլ իրականացնում էին պատժի գերագույն միջոցը: Հիմա Հայաստանում դրա համար որոշակի տեղ է պետք, բայց, ըստ երեւույթին, ներկա նախագահի օրոք դժվար թե նման տեղ ստեղծվի, քանի որ վերջինս դեմ է մահապատժին: Դրա լուծումը թերեւս կտա նոր օրենսդրությունը: Սպասվող նոր քրեական օրենսգրքի նախագծում առաջարկվում է, որ մահապատժի փոխարեն լինի ցմահ բանտարկություն՝ 30 տարի ժամկետով: Բայց ըստ Վլ. Նազարյանի, մահապատժի դատապարտվածներն ավելի խիստ կամ անբարենպաստ պայմաններում պետք է անցնեն ազատազրկումը, քան ասենք ավտովթարի հետեւանքով դատապարտվածները: Միգուցե կիրառվի նաեւ փոխհատուցման համակարգը, որը դեռեւս օգտագործվել է Մխիթար Գոշի «Դատաստանագրքում»:

Ամեն դեպքում, մահապատժից հրաժարվելը պետք է լինի աստիճանական ընթացք: Մինչ այդ, պետք է անցումային շրջանում կայացվի արդեն մահապատժի դատապարտվածների համար, քանի որ այդ անձինք ըստ էության գտնվում են «օդում կախված» կարգավիճակում, հատկապես, երբ տարիներ շարունակ ներում չի շնորհվում այս դեպքում հարգելով տուժող կողմի իրավունքները:

Օրբելի եղբայրների հուշակենտրոնի մասնաճյուղ Ծաղկաձորում

ԾԱՂԿԱՁՈՐ, 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Սանկտ Պետերբուրգում վերջերս ստեղծված Օրբելի եղբայրների հուշակենտրոնը ամենայն հավանականությամբ եկող տարի իր մասնաճյուղը կունենա Ծաղկաձորում, որտեղ գործում է հայ մեծ գիտնականների անունը կրող թանգարանը: Այս մասին Արմենպրեսի թղթակցին ասաց Օրբելի եղբայրների թանգարանի հիմնադիր եւ առաջին տնօրեն Գերասիմ Մկրտչյանը, նշելով, որ Հայաստանի Ազգային ժողովի մի քանի ներկայացուցիչների հետ Սանկտ Պետերբուրգում ինքը մասնակցել է հուշակենտրոնի եւ ֆոնդի շնորհանդեսին, որը տեղի է ունեցել ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կենտրոնում: Հուշաֆոնդի նախաձեռնողը Լեւոն Օրբելու թոռ Արգամ Օրբելին է, որն այդ նպատակով իր շուրջն է համախմբել Սանկտ Պետերբուրգի գիտության եւ մշակույթի անվանի գործիչների, Ֆրանսիայի հյուպատոսության, ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի պատասխանատու աշխատողների:

Ադրբեջանցիները վերջապես եկան դիակները տանելու

ԵՐԵՎԱՆ, 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ. Դեկտեմբերի 12-ին, ժամը 16-ի սահմաններում Ղազախի շրջանի ՆԳ բաժնի երկու աշխատակիցներ Սադախլոյի բաժանմունքի ոստիկանների հետ եկան Նոյեմբերյանի հիվանդանոց, ուր ստացան Ղազախի Դաշսալահլու գյուղի երկու բնակիչների դիակները, որոնք սպանվել էին նոյեմբերի 30-ին Տավուշի մարզի Ջուջեւան գյուղում անասնագողության ժամանակ: Այնուհետեւ ադրբեջանցի ոստիկանները Նոյեմբերյանի ՆԳ բաժնի աշխատակիցների ուղեկցությամբ Բագրատաշենում անցան Վրաստանի տարածք: Հայտնի է դարձել, որ Նոյեմբերյանի եւ Ղազախի ոստիկանապետերի դեկտեմբերի 5-ի հանդիպումից հետո ադրբեջանական իշխանությունները ի պատասխան դիակների հանձնման շուրջ հայկական կողմի բանակցելու պատրաստակամության, ազատ են արձակել Վրաստանի Շահումյանի շրջանի մի հայ բնակչի, որը փորձել էր թաքուն ներկրել Ադրբեջանից:

ԼՈՆԴՈՆ

«Հայաստանը ոչ ավտորիտար, ոչ ժողովրդավարական երկիր է»

ԼՈՆԴՈՆ, 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ. ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ. Ինչպես արդեն հաղորդել է, դեկտեմբերի 6-ին Լոնդոնի Էկոնոմիկայի ինստիտուտում «Զորյան» ինստիտուտի աշխատակիցները կազմակերպել էին հանդիպում «Հայաստան. անցում ժողովրդավարության» թեմայով: Լոնդոնից ստացված հաղորդման համաձայն, Հայաստանում վերջերս կայացած նախագահական ընտրությունների եւ դրանց հաջորդած հակասական դեպքերի մասին զեկուցմամբ ելույթ են ունեցել Հայաստանում նախագահական ընտրությունների ընթացքում ԵԱՀԽ միջազգային դիտորդական առաքելության կոորդինատոր Սայմոն Օսբորնը եւ փիլիսոփայական գիտությունների դոկտոր եւ Լոնդոնի Էկոնոմիկայի ինստիտուտում գիտությունների թեկնածու Ռազմիկ Փանոսյանը:

Ռազմիկ Փանոսյանը, որը հայոց ազգային անկախության եւ ժողովրդավարության կայացման գործընթացի ուսումնասիրման նպատակով շուրջ ամիս գտնվել է Հայաստանում, ներկայացրել է սեպտեմբերի 22-ին նախորդած ընտրարշավի վերլուծությունը օգտագործելով տեսաժապավեններ եւ այլ տեսանյութեր:

Ռ. Փանոսյանի գնահատմամբ, լինելով ոչ ավտորիտար, ոչ ժողովրդավարական երկիր, Հայաստանը գտնվում է «մրցույթի մեջ»: Նրա խոսքերով, Հայաստանում հասարակությունն ազատ է, մարդիկ կարող են հրապարակայնորեն արտահայտել իրենց կարծիքը, հանրահավաքներ կազմակերպել, հակակառավարական հոդվածներ հրապարակել եւ այլն: Սակայն երբ ուժեղ կազմակերպված ընդդիմության խմբավորումների յուրաքանչյուր ձեռնարկությունն է առաջացնում, սկսվում է կողմնակի ճնշում գործադրվել ընդդիմությանը վերացնելու համար:

Ներկայացնելով ԵԱՀԿ դիտորդների ստացած վիճակագրական տվյալները, Սայմոն Օսբորնը նշել է, որ ընդհանուր առմամբ ընտրությունների ընթացքը եղել է «ճիշտ եւ համապատասխան օրենքներին»: Թեկնածուների ներկայացուցիչները ներկա են եղել ընտրական բոլոր տեղամասերի 93,3 տոկոսում, սակայն, նրա խոսքերով, վիճելի է մնացել զինվորականների քվեարկության ընթացքը: Իրավիճակը վատթարացել է քվեաթերթիկները հաշվելիս. «Այդ խնդիրը ծագեց, երբ ես տեսա ընտրությունների ԿԸՀ հաղորդած պաշտոնական տվյալները: Երբ ես ծանոթացա դրանց, դա ինչ որ ցնցող բան էր. քվեաթերթիկների 22013 կտրոնների անհամապատասխանություն: Ի՞նչ է կատարվել: Ես չեմ կարող այս հարցին պատասխանել: Եվ չեմ կարծում, թե որեւէ մեկը պատասխանի», հայտարարել է Ս. Օսբորնը: Նա կասկածի տակ է առել նաեւ ընդդիմության ներկայացրած թվերը, նշելով, որ «ընդդիմությունը հակված է սաստիկ չափազանցնելու»:

Մեկնաբանելով ՀՀ Սահմանադրական դատարանի որոշումը, պրն Ս. Օսբորնը նշել է. «Չնայած նրան, որ շատերին երեւում, ինչպես նաեւ աշխարհում, չի ուրախացնում ՍԴ որոշումը, ես չեմ կարող չընդունել, որ դատարանը, ինչպես եւ կառավարությունը իրենց դրականորեն արձագանքեցին իմ զեկուցագրին եւ հայտարարեցին, որ ուշադրության կառնեն մեր առաջարկությունները եւ կվերանայեն քվեարկության ընթացքը, ծանոթանալով երեւանում»:

«Ես կարծում եմ, հայտնել է Ս. Օսբորնը, որ Հայաստանը գտնվում է ժողովրդավարության ճանապարհի անցումային փուլում, եւ այդ ժամանակահատվածը կտեւի դեռ շատ երկար: Յուրաքանչյուր փոքրիկ քայլ իրավիճակի բարելավման եւ այդ ոլորտում բնագավառում օրենսդրական գործընթացների հարցում օրենքների կատարելագործման ուղղությամբ կարեւոր քայլ է երկրում ժողովրդավարական կառուցվածքների շինարարության ճանապարհին: ՍԴ որոշմամբ այդ հարցերից մի քանիսը բարձրացնելը դրական քայլ է: Եվ դա շատ կարեւոր է»:

Ծրագրվում է 28 տարում Սեւանի մակարդակը բարձրացնել 6 մետրով

ԵՐԵՎԱՆ, 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Համաշխարհային բանկի փորձագետների մասնակցությամբ մշակվում են Սեւանա լճի էկոլոգիական հավասարակշռության վերականգնմանը նպատակող ծրագրեր: Լճի ջրի բալանսի կարգավորման հարցերով զբաղվող խումբը, բազմակողմանի ուսումնասիրություններից ու հաշվարկումներից հետո, մշակել է ջրի մակարդակի բարձրացմանն ուղղված միջոցառումների ծրագիր:

Խմբի ղեկավար, «Հայջրնախագիծ ինստիտուտ» տեսական ծեռնարկության տնօրեն Յուրի Ջավադյանը հայտնեց, որ ջրատնտեսական հաշվարկները ենթադրում են Սեւանա լճի ջրի մակարդակը 28 տարում բարձրացնել 6 մետրով: Դրա համար անհրաժեշտ է 3 տարում ավարտել Որոտանի հիդրոտեխնիկական կառույցի շինարարությունը, որով տարեկան 165 միլիոն խորանարդ մետր ջուր կհասցվի Սեւան: Միաժամանակ 5 տարում ավարտել Եղվարդի ջրամբարի շինարարությունը՝ Սեւանից ոռոգման նպատակով ջրի բացթողումը կրճատելով 94 միլիոն խորանարդ մետրով: Խմբի ղեկավարի հավաստմամբ, այդ դեպքում 5 տարուց կսկսվի Սեւանի մակարդակի բարձրացումը: Շինարարությունը կիրականացվի մրցութային եղանակով՝ ֆինանսական հասկացումներից հետո ծրագիրը կներկայացվի Համաշխարհային բանկին՝ դոնոր երկրներ գտնելու նպատակով:

ՈՒՂՂՈՒՄ

Արմենպրես գործակալությունը դեկտեմբերի 11-ին թողարկած «Հայաստանն առեւտրի բնագավառում կհամագործակցի Եվրամիության եւ նրա անդամ պետությունների հետ» («Ազգում» տպագրվել է «Առեւտրի ժամանակավոր համաձայնագիր Եվրամիության հետ») նյութում թույլ է տվել սխալ: Ինֆորմացիան գործակալությանն է հաղորդել ոչ թե ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայությունը, այլ՝ կառավարությունը:

* * *

«Ազգի» դեկտեմբերի 7-ի համարում տպագրված «ՄԱԿ-ի ժողովրդավարության եւ մարդու իրավունքների կենտրոնը՝ մեկ՝ տարեկան է» նյութում անճշտություն է սպրդել: Մեզ տեղեկացրին, որ կենտրոնը ՄԱԿ-ին ենթակա կառույց չէ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 2 տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խմբերը
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (0742) 151065
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635

Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ / հեռ. 562663

A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածք
«Ազգ» թերթի

Ցրումը «Ազգին» ճյուղային է

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

ընթացիկ

«Մեր մոտեցումն այս է. երբեք չենք թելադրում, թե ինչպիսի ծրագրեր պետք է իրականացնեն կազմակերպությունները շնորհների դիմաց», հայտնեց պրն Այվազյանը: Տարվա ընթացքում «Եվրասիա» հիմնադրամի կովկասյան գրասենյակը 51 շնորհ է տրամադրել Վրաստանի, 3-ը Ադրբեջանի եւ 49-ը Հայաստանի կազմակերպություններին: Հայաստանին բաժին հասած շնորհների գումարը մոտենում է 1 մլն դոլարի-

ման ընթացքը, որից հետո շնորհ ստացածների միջեւ համագործակցության ուղիներ են փնտրվում: Առաջին հանդիպումը կայացավ նոյեմբերի 24-27-ը Վրաստանի ու Հայաստանի շնորհներ ստացողների միջեւ: Մասնակիցները գոհ էին արդյունքներից, ծանոթացել էին միմյանց ներուժին, համագործակցության ծրագրեր էին մշակել, փորձի փոխանակում կատարել եւ այլն: Երկրորդ սեմինար հավաքին, որը Կանանց հանրապետական խորհր-

դի հանձնախումբը, որը կգլխավորի նախագծի մշակմամբ: Անդրադառնալով օրենսդրական անկատարության հարցին, Լարիսա Ալավերդյանը հայտնեց, թե ՀԿ-ները կարող են նպաստել դրանց կատարելագործմանը, մասնավորապես ՀՀ քաղաքացիության, [illegible] մասին օրենքների վերանայման պարտադիր համարվեց, իսկ փախստականների կարգավիճակի մասին օրենքի ընդունումը, նրա կարծիքով, կօգնի փա-

ՍԵՄԻՆԱՐ

Համագործակցությունը կլինի կազմակերպությունների գոյատեւման գրավականը

«Եվրասիա» հիմնադրամի հովանավորությամբ Կանանց հանրապետական խորհուրդը դեկտեմբերի 8-10-ը Գրողների միության Ծաղկաձորի ստեղծագործական տանը անցկացրեց սեմինար, որին մասնակցելու էին հրավիրվել «Եվրասիայից» շնորհներ (գրանտ) ստացած 47 կազմակերպության ներկայացուցիչներ: Սեմինարի պաշտոնական բացումից հետո զրույցի հրավիրեցինք «Եվրասիա» հիմնադրամի Կովկասի տարածաշրջանային գրասենյակի տնօրեն Լոռենս Այվազյանին հիմնադրամի աշխատանքներին ծանոթանալու նպատակով, որի վերաբերյալ տեղեկությունները սեմինարի եռօրյա աշխատանքային ընթացքի հետ միասին հաղորդում ենք ստորեւ:

Բացի դրանից, «Եվրասիա» հիմնադրամի վաշինգտոնյան գրասենյակը 1 մլն դոլար է հատկացրել ամերիկյան կազմակերպություններին, համալսարանին՝ դարձյալ հօգուտ Հայաստանի:

«Եվրասիա» հիմնադրամը, ելնելով իր սկզբունքից, շնորհները հատկացնում է միայն շահույթ չհետապնդող ծրագրերի համար: Հետեւաբար, համագործակցում է ոչ հասարակական կազմակերպությունների հետ, եւ շահույթ հետապնդող պետական ու մասնավոր կառույցների, որոնց շնորհի ներկայացված ծրագրերը, սակայն, շահույթ չպետք է հետապնդեն: Պրն Այվազյանը հայտնեց, որ Վրաստանում ու Հայաստանում շնորհները կենտրոնանում են մայրաքաղաքներում, սակայն ուրախալի է, որ վերջին երկու ամսում շնորհների ծրագրում ներառվել են նաեւ հանրապետության մյուս քաղաքները: Գյումրին ստացել է 5 շնորհ, երեքը՝ Վանաձորին է տրվել, Ջավախքի ու Հրազդանը նույնպես բաժին են ունեցել: Ի տարբերություն հանրապետության, որտեղ շնորհների զգալի մասը ուղղորդվում է բիզնեսի զարգացմանը, Հայաստանում այդ առումով գերակայող են լրատվության միջոցները:

Հիմնադրամի տնօրենը տեղեկացրեց, որ «Եվրասիան» շնորհներից բացի նաեւ վարկավորման ծրագիր է իրականացնում, եւ ներկայումս այդ երկու ծրագրերը համատեղելու ուղիներ են փնտրում, որպեսզի ֆինանսական ներդրումներն առավել նպատակային օգտագործվեն: Իսկ մինչ այդ, Հայաստանում փոքր եւ միջին բիզնեսով զբաղվող 20-ից ավելի ձեռնարկությունների մեկ տարի ժամկետով մինչեւ 50 հազար դոլարի վարկ է հատկացվել: Պրն Այվազյանը 1 տարին բավարար ժամկետ չի համարում եւ հայտնեց, թե հնարավոր է վերանայվեն վարկերի տրամադրման ժամկետները:

«Առաջնահերթային շնորհների խնդիրն», պրն Այվազյանը նշեց. «Շնորհներ տալով հարցը դեռ չի վերջանում, այլ սկսվում»: «Եվրասիա» հիմնադրամը իր աշխատանքի առաջին փուլը ավարտված համարելով, այն է՝ շնորհների միջոցով [illegible] կազմակերպությունների [illegible], անցավ երկրորդ փուլի իրագործմանը, որի [illegible] վերջին ամիսներին [illegible] Գրողների միության Ծաղկաձորի ստեղծագործական տանը կազմակերպված [illegible] սեմինար համար [illegible] ները կարելի է համարել: Երկրորդ փուլում ամփոփվում են շնորհների [illegible]

դի նախաձեռնությամբ անցկացվեց «Հանուն տնտեսական եւ ժողովրդավարական բարեփոխումների» նշանաբանի ներքո, մասնակցելու էին հրավիրվել շնորհ ստացած հայաստանյան 47 կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ:

Մասնակից տարաբնույթ կազմակերպությունները որոշ ընդհանրությունների հիման վրա ընդգրկվել էին չորս աշխատանքային խմբերում, որ քննարկվում էին լրատվական միջոցների ազատ կայացման խնդիրները, տնտեսական բարեփոխումները, ՀԿ սեկտորի ձեւավորումը եւ նրա մասնակցությունը ժողովրդավարական ու սոցիալ-տնտեսական բարեփոխումների ոլորտում եւ էլեկտրոնային միջոցների զարգացումը Հայաստանում: Քննարկումներում ընդգրկված յուրաքանչյուր կազմակերպություն ներկայացնում էր շնորհի արժանացած ծրագրի իրագործման ընթացքը: Դրանք հիմնականում հրապարակված տեղեկագրեր էին, որ ի մի էր բերվում այս կամ այն ոլորտին վերաբերող ինֆորմացիան: Այլ կերպ ասած, ուսումնասիրել էին իրենց գործունեության դաշտը:

Կազմակերպությունների մոտ նկատվող աշխատանքային առաջընթացը, ինչպես նաեւ դրանց [illegible] հանգամանքները հաճախ էին խաչաձեւվում, հատկապես օրենսդրական դաշտում: Ուստի համագործակցելու եզրեր գտան, փորձի փոխանակման առումով հանդիպումը նույնպես արդյունավետ էր: Քննարկումներում աշխատանքներն ավարտելուց հետո սեմինարի մասնակիցները ծանոթացան «կլոր սեղանի» շուրջ քննարկման արդյունքներին ի մի բերելու նպատակով: Քննարկումների աշխատանքները ղեկավարող փորձագետներ Լարիսա Ալավերդյանը, Բորիս Նավասարդյանը, Մարինա Պողոսյանը եւ Իգոր Մելքոնյանը, ամփոփելով քննարկման արդյունքները, ընդգծեցին, որ ժամանակն է մասնավոր գործունեության դաշտն ուսումնասիրելով անցնել լայնամասշտաբ ծրագրերի իրականացմանը, այն է՝ շնորհները ծառայեցնել ընդհանուր նպատակների:

Բոլորին հուզող հարցը շնորհների մասին օրենքի բացակայությունն է, քանի որ «Եվրասիան» գումարները տրամադրում է կազմակերպություններին [illegible] Պետությունը հարկում է շնորհների 57 տոկոսը, [illegible] հիմնադրամը 37 տոկոսը վճարելու պարտավորություն է ստանձնել, [illegible]

[illegible] խոսական երիտասարդների ներգրավելու ինտեգրացման գործընթացում:

ՀԿ-ների չորրորդ խմբի հետ արդյունավետ համագործակցելու ձեւերից մեկը համարեցին մի պարբերականի հրատարակումը, որով [illegible]: Նշվեց, որ լրագրության բնագավառին հատկացված մեկ տասնյակ շնորհներ մինչեւ օրս ծառայեցվել են մասնավոր խնդիրների լուծմանը, եւ ժամանակն է դրանք ներդնել ընդհանուր տեխնիկական բազայի ստեղծման գործում, որից լավագույնը այլընտրանքային տպարանի հիմնումը կլինի: Առաջնահերթ է համարվում նաեւ մի խումբ լրագրողների կողմից մամուլի մասին օրենքի նախագիծը Ազգային ժողովում քննարկելը:

Ներկաները մեծ կարեւորություն տվեցին տեղեկատվական ցանցի ստեղծմանը, որը հանրապետության մյուս շրջաններում [illegible] տեղեկատվական հոսքը: Փորձագետների կարծիքով, կայուն զարգացման զգալի օժանդակություն կլինեն տնտեսական բարեփոխումները, ինչպես նաեւ փոքր ու միջին բիզնեսով զբաղվողների: Սակայն, Հայաստանն այդ բնագավառում [illegible], եւ անհրաժեշտ է ստեղծել Ինտերնետի [illegible] կենտրոն, [illegible] բարձրացնելու մասին: Կազմակերպություններն [illegible] ներկայացրած բազմաթիվ այլ առաջարկները լրացուցիչ հիմնավորումներով ներկայացնել «Եվրասիայի» երեւանյան գրասենյակին: Մասնակիցները մեծ կարեւորություն տվեցին «Եվրասիա» հիմնադրամի կողմից սեմինարների կազմակերպմանը, այն համարելով միեւնույն խնդիրներով մտահոգ մարդկանց միջեւ երկխոսության ծավալելու տարբերակներից մեկը: «Եվրասիա» հիմնադրամի Կովկասյան տարածաշրջանային գրասենյակի տնօրեն Լոռենս Այվազյանը ավելացրեց, թե սեմինարի միջոցով միմյանց ճանաչելու, միմյանց հետ համագործակցելու, նաեւ միավորվելու հնարավորություն են ընձեռում: Իսկ ամենակարեւորը միմյանց հետ համագործակցելն է, որ շնորհներից հետո նրանց գոյատեւման գրավականը կլինի: Մասնակիցներից [illegible] հայտնեցին, թե [illegible] Դա նշանակում է, որ [illegible] եւ Հայաստանում [illegible], որ [illegible] կարող է անել:

[illegible]

ԱՆԹԻԼԻԱՍ

Վաչե Մանուկյանի մեկ միլիոն դոլարով նոր կրթական հիմնադրամ ստեղծվեց

ԱՆԹԻԼԻԱՍ, 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱԱՏ. Մեծի տանն Կիլիկիո կաթողիկոսության դիվանը ուրախությամբ տեղեկացրեց, որ ընդառաջելով Արամ Ա կաթողիկոսի փափագին, ազգային բարերար Վաչե Մանուկյանը իբրեւ հայ համալսարանականների նկատմամբ ունեցած իր սիրո արտահայտություն, 1.000.000 ամերիկյան դոլարի դրամագլխով հաստատել է համալսարանական կրթաթոշակների հիմնադրամ Մեծի տանն Կիլիկիո կաթողիկոսության հովանավորության ներքո:

Հիշյալ հիմնադրամից պետք է օգտվեն Լիբանանի համալսարանները հաճախող բոլոր հայ ուսանողները առանց խտրության: Հիմնադրամի համար հատուկ ծրագիր-կանոնագիրը պատրաստության ընթացքում է, ուր պիտի ճշտվեն հիմնադրամին դիմելու եւ նպաստներից օգտվելու պայմանները:

Այս առիթով Արամ Ա կաթողիկոսը բարձր է գնահատում ազգային բարերար եւ Մեծի տանն Կիլիկիո կաթողիկոսության աթոռի բարեկամ Վաչե Մանուկյանի այս իմաստնավայել բարերարությունը: Կաթողիկոսարանը հաստատում է, թե սույն բարերարությամբ Վաչե Մանուկյանը մեկ անգամ եւս գալիս է գործնականում փաստելու իր անսահման կապվածությունը մեր ժողովրդին, եկեղեցուն ու նրա ընդհանրական կարիքներին:

Երեւանի պետհամալսարանի ռեկտորի այցը Բեյրութ

Բեյրութից մեր ստացած «Արարատ» եւ «Ազդակ» թերթերից տեղեկանում ենք, որ դեկտեմբերի 3-ին մեկշաբաթյա այցով Լիբանանի մայրաքաղաք է այցելել Երեւանի պետհամալսարանի ռեկտոր, ակադեմիկոս Ռադիկ Մարտիրոսյանը, Համազգայինի «Հայագիտական բարձրագույն հիմնարկի» տնօրինության հրավերով: Այցի նպատակն է եղել, ինչպես տեղեկացնում է «Ազդակը», վերանորոգել Երեւանի պետհամալսարանի եւ Բեյրութի Համազգայինի հայագիտական հիմնարկի միջեւ 1991 թ.-ին 5 տարվա համար կնքված պայմանագիրը, որը վերոհիշյալ կրթօջախի շրջանավարտներին [illegible] մասնագիտական կրթություն ամբողջացնել պետհամալսարանում:

Չորեքշաբթի օրը, դեկտեմբերի 4-ին, Համազգայինն ի պատիվ հյուրի ընդունելություն է սարքել Բեյրութի «Ռիվիերա» հյուրանոցի դահլիճում, որից առաջ Մեծի տանն Կիլիկիո կաթողիկոս Արամ Ա-ի ներկայությամբ եւ օրհնությամբ կատարվել է պայմանագրի ստորագրության արարողությունը, ինչպես գրում է «Արարատը»: Ընդունելությանը առանձին խոսքով հանդես է եկել կաթողիկոսը, որ կնքված պայմանագիրը [illegible] է որպես հայրենիք-[illegible]

[illegible] ակադեմիկոս Ռ. Մարտիրոսյանը, որ [illegible], թե Երեւանի պետհամալսարանն աշխատում է [illegible] երիտասարդության [illegible]:

Հանդիպմանը ելույթ է ունեցել նաեւ Համազգայինի հայագիտական հիմնարկի տնօրեն ՀՅԴ Բյուրոյի երկարամյա անդամ Երվանդ Փամբուքյանը, որ գոհունակ խոսք է արտասանել «1919 թ. Նիկոլ Աղբալյանի կողմից հիմնված» եւ շուրջ 70 հազար շրջանավարտներ տված մայր համալսարանի, նրա ղեկավարության հասցեին: Նա հարգանքի խոսք է ուղղել նաեւ [illegible] Բախտիարյանին, որ ներկայումս դասավանդում է Համազգայինի նույն հիմնարկում:

Այցում Ռ. Մարտիրոսյանը կրկին է խոսել եւ, ինչպես գրում է «Արարատը», հայտնել է, թե ժամանակին դասագրքերի հարցով զբաղվողներ չեն ընդգրկված սփյուռքից, այնինչ [illegible] է, որ մեր գրականության դասագրքերում ներառվեն նաեւ սփյուռքահայ գրողներ, որպեսզի «նոր դասագրքերով նոր սերունդներով [illegible] հայրենիք-սփյուռք [illegible]»:

ՄԱՔՍԱՅԻՆ

Ռուսական տարադրամի արտահանման եւ ներմուծման նոր կարգ

Ինչպես տեղեկացանք ՀՀ մաքսային վարչության լրատվական ծառայությունից, Հայաստանի արտաքին առեւտրում բավականին մեծ է Ռուսաստանի բաժնեմասը, սակայն առեւտրային գործարքներ կատարելիս Հայաստանի եւ Ռուսաստանի մաքսային նորմերի տարբերությունները բարդությունների տեղիք են տալիս, որոնք դեպքերում առգրավումների պատճառ դառնում: Նման դեպքերն առավել հաճախակի են կանխիկ դրամի, հատկապես Ռուսաստանի տարադրամի արտահանման եւ ներմուծման ժամանակ:

Ըստ Ռուսաստանի մաքսային նորմերի, ֆիզիկական անձինք կարող են ռուբլի արտահանել եւ ներմուծել այդ երկրում սահմանված նվազագույն աշխատավարձի 500-պատիկի չափով:

Ռուսաստան մեկնող ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց համար, ինչպես նաեւ այն բանկերի, որոնք իրավունք ունեն գործարքներ կատարելու ՌԴ-ի կանխիկ դրամով, ՌԴ-ն վերջերս ընդունել է ռուսական տարադրամի արտահանման-ներմուծման եւ առաքման նոր կարգ: Եթե նախկինում ֆիզիկական անձինք կարող էին ռուսական ռուբլի ուղարկել (փոխանցել), պայմանով, որ հրա- [illegible]

բանական անձինք: Նրանք ՌԴ-ից արտահանման ենթակա ռուբլին կարող են ստանալ արտահանող լիազորված բանկի դրամարկղից, իսկ ներմուծվածը պարտադիր գանձել ներմուծող լիազորված բանկում, որի համար մաքսային մարմիններին անհրաժեշտ է ներկայացնել ներմուծվող տարադրամի ծագումը հաստատող տեղեկանք, ուր նշված լինեն ոչ ռեզիդենտ բանկի լրիվ անվանումը, տվյալ բանկի նախագահի եւ հաշվապահի ստորագրությունները, բանկի կնիքը եւ հասցեն, ինչպես նաեւ իր մոտ ոչ ռեզիդենտ բանկի ՌԴ տարադրամով թղթակցական հաշվի բացման կամ արտահանման դեպքում այդ հաշվից հանելու մասին լիազորված բանկի հաստատագիրը: Ռուսական տարադրամի ներմուծումը թույլատրվում է ռեզիդենտ լիազորված բանկերին: Օտարերկրյա ազգային բանկերը կարող են ՌԴ տարադրամ ներմուծել եւ արտահանել Ռուսաստանի կենտրոնական բանկի թույլտվությամբ, որի դեպքում մաքսային ձեւակերպումների համար վճար չի գանձվում, մյուս բոլոր դեպքերում մաքսավճարը կազմում է հայտարարագրված գումարի 0.1 տոկոսը:

[illegible]

ԱԶԳ

ժամանակ

Նախերգանք

Ազատություն

Եվ դուրս բախվեցին կոռալի շղամարդիկ՝ գլխներին խաչած սեւ գուլպաներ, նրա վրայից հանեցին պետական-կառավարական հագուստը, որ նրան հագցրել էին նախարարապետի օծման արարողությունից առաջ, եւ պալատի դռան եզեւի յուղանից հանեցին սեփական հագուստը, որ հագին եկել էր այստեղ, եւ նա հագավ, վերամարդացավ, ու խալեցինք առանց թիկնազորի, ազատ եւ անկաշկանդ։

Օ՜, ճամփաներ, ճամփաներ, օ՜, հուշեր, հուշեր։ Ի՞նչ է թողել նա բյուրոկրատական հեղձուկով ներծծված պալատի հաստաբետ կամարների տակ, որ տառապի վերադարձի ախտով. երբ պալատի մեջ նստվեց այդ

Պարունակ Ա

Թեւաուսականների զվարճանքը

Արդ ես, էքս-նախարարապետի թեւից բռնած, տարա ծանոթացնելու իր բարեփոխված աշխարհին, ինչպես Վերգիլիոսն էր Դանտեին առաջնորդում դժոխքի պարունակներում։ Երեք ցերեկ ու երեք գիշեր հետո էր ընտանեաց գրկում, ընկել էր կյանքի օդը եւ վերամարդացել։

Ու մենք խալեցինք առաջ։

Ասաց, որ ուզում է մարդկային մեծ զանգվածներ տեսնել։ Ասացի, որ այդպիսիք չկան, հանի որ նրանք զանգվածանում էին աշխատավայրերում, իսկ նման վայրերը հիմա փակված են։ Ասացի, որ կան միայն ամբոխների ծվեններ, որոնք դեգերում են փո-

րից, նույնիսկ Անտարկտիդայից։

– Բոլորը վաճառողներ են, ինչո՞ւ գնորդ չկա,– հարցրեց։

– Այս շուկաները միայն վաճառելու համար են, վաճառում են ամեն ինչ, հասկանո՞ւմ եք, ամեն ինչ։ Իսկ գնորդ չկա, որովհետեւ պահանջարկ չկա, այսինքն մարդիկ այդ ապրանքների կարիքը չեն զգում, այսինքն ամեն ինչ ճաշակում են երեւակայությամբ, ուստի իզուր ծախսեր չեն անում։

Շուկայի մուտքի եզրին մեկը խամանչա էր նվագում, մեկը՝ բառ, ու նաեւ երգողներ կային։

– Սա ի՞նչ է,– հարցնում է էքս-նախարարապետը։

– Անցյալի մոռացված գեղեցիկ ավանդույթները վերականգնում են, այդպես էր միջնադարյան Իտալիայում եւ այլ երկրներում։ Մեզ մոտ էլ

ԵՐԳԻԾԱԿԱՆ

Էքս-նախարարապետը եւ կյանքը

Կիսաաստվածային ներբված

«Եվ հրաժեշտ տվեց էն կյանքին, որ կառավարական էր, եւ դուրս եկավ Վերին պալատի հաստաբետ կամարների տակից, կանգնեց բաց աշխարհի եզրին, եւ կապույտ-կապույտ էր երկինքը, եւ գովարար օդը ագահորեն ներշնչեց, արտաշնչեց, եւ թթվածնի առատությունից գլուխը պտտվեց։ Արդ ես նրա թեւից բռնեցի, տարա ի տես իր հարազատ ու մոռացած աշխարհին, ինչպես մեծն Վերգիլիոսը մեծն Դանտեին կառաջնորդեր դժոխքի պարունակներում»։

Ինկանդար. «Գիրք ավետակաց», գլուխ ԺԲ

պալատներին տիրանալու համար, երբ հանրահավաքներում դասավճիռ էին կարդում նախորդ իշխանությանը, եւ իր հոգին թանկված էր փառքի կրակով, երազում էր բոլոր կապանքներից ազատ երկիր, եւ ինքը նոր պալատների բուրգի գագաթից հրամայում էր՝ առաջ, դեպի առաջ։ Ազատ երկիր էր երազում, ազատ ժողովուրդ, բարեկեցիկ կյանք, որը պետք է ստեղծեր ինքը։ Բայց հրամայեցին հանդել, հրամայեցին, որ ինքը լինի այդ հանդման ռահվիրան։ Երազանքները ցնդեցին, «ժողովրդավարական բարեփոխումների» չարերը իրեն գողացան եւ տեղը դեն դրեցին։

Օ՜, հուշեր, հուշեր։ Ուրուները ինքը չէր ընդունում, բայց իր անունից էին։ Ամեն գլխից հանել էին հանրահավաքների ժամանակների դեմոկրատական, հայրենասիրական, ժողովրդասիրական, ազգասիրական ուղեղը եւ տեղը դրել ծրագրավորված համակարգիչ՝ ամբողջականությամբ բլեր ու բլեր, ու նաեւ մեկ բառ մեսրոպյան այբուբենով՝ «հեքիաթ է»։ Ասում էին՝ ժողովուրդը աղքատ է, ասում էր՝ հեքիաթ է, ասում էին՝ երկիրը հանդում ես, ասում էր՝ հեքիաթ է։ Արդեն հանի տարի իր կամքով ոչ մի տեղ չի գնացել, տարել են, մեքենայում են դրել ու տարել, ինքնաթիռում են դրել ու տարել։ Խալերը հաշված են, ռոպեները հաշված, նախադասությունները, բառերը հաշված, ուտելիքը՝ ստուգված, զտված, ու չբռնավորեն, պահակախմբով շրջապատված, որ տեռորի չենթարկեն։ Իսկ հիմա ազատ է շքեղ պալատի խաղաղական բանտարկյալը, ծերբազատված այդ սատանայական բարեփոխումների պատասխանատվության բեռից, յափված-ծեծված խոսելու կաղապարներից, չկա պահակախումբը, ո՞ւմ է պետք իր կյանքը, որ տեռորի ենթարկեն։ Ազատ է, անսահման ազատ, ինչ ուզենա՝ խոսի, ինչ ծախի՝ ուտի, ուր ուզենա՝ գնա։ Իսկ ո՞ւր է իր ընտանիքը, որը տեղակայված է կառավարական առանձնատանը։

Ես Վերգիլիոս, նրա թեւից բռնած տարա, բայց այնտեղ նոր նախարարապետի ընտանիքն էր, նրա ծառաներն ու պահակները։ Ասացին, որ հենց նույն օրը, երբ ընդունվեց նրա հրաժարականը, եկել էին կոռոյի շղամարդիկ՝ գլխներին սեւ գուլպաներ, դուրս էին հանել նրա ընտանիքը՝ իր աման-չամանով, յուղ ու փալասով։

Եվ ես էքս-նախարարապետին տարա իր հնամենի ու հարազատ հայրական տունը։ Դռան եզեւը նույն կոտրած տաշտակն էր, ներսում՝ իր հարազատները, վերահագած լճացման տարիների հնամաշ հագուստը։ Դիմավորեցին կարոտագին, որովհետեւ հանի տարի միայն հեռուստացույցով էին տեսել իրենց զավակին, իսկ զավակը իրենց չէր տեսել։ Միկիչը, Ջանին, Գալոն մեռացել էին։ Էքս-նախարարապետը կարոտով նստվեց ընտանեաց գիրկը եւ այդ գրկում էլ մնաց երեք ցերեկ ու երեք գիշեր։

դողներում կամ իրենց հանգիստն են առնում ու ննջում շուկայական հարաբերությունների սեղանիկների մոտ։ Ասաց, որ հիմա իր նոր կյանքը դասավորվել է այնպես, որ կարոտել է վեր պարզած բռունցքներով հանրահավաքներին։ Ասացի, որ այդ բռունցքների տերերի մի մասը հաղթել-գոհվել է, մի մասը՝ հաղթել-բանտարկվել, իսկ մի հանի հարյուր հազարը զբոսանքի է մեկնել Ռուսաստան, Եվրոպա եւ Ամերիկա։

Ստորգետնյա անցումը անցանք, դուրս եկանք հաջորդ փողոց։ Մայթի եզրին մեծ աղբակույտ էր, ու երկու մարդ կռացած խրխրում էին այն։

– Սրանք ի՞նչ են անում,– հարցրեց։

– Ձավանաբար ինչ-որ բան են կորցրել, որոնում են։

Փողոցով մարդիկ էին գնում։

– Սրանք ո՞ւր են գնում,– հարցրեց։

– Ոչ մի տեղ, ձեր նախկին գերազանցություն, երկար նստել չեն կարողանում, ուստի հենց այնպես գնում են։

Մայթի եզրին անորոշ դիրքով նստած էր մեկը, անորոշ սեռի ու տարիքի, դեմքին՝ անորոշ արտահայտություն։

– Սա ի՞նչ արարած է,– հարցրեց։

– Սա պարոն մուրացկանն է, ձեր նախկին գերազանցություն։

– Դա ի՞նչ է։

– Դա մարդ է, այսինքն մի ժամանակ մարդ է եղել, ձեր բարեփոխումների շնորհիվ դարձել է այսպիսին։

– Դա լա՞վ է, թե՞ վատ։

– Դեռ չի որոշվել։ Հիմա քննարկվում է այդ հարցը, առաջին ընթերցմամբ 136 ձայնով որոշվել է, որ դա լավ է, մյուս պատգամավորները դեռ չեն կողմնորոշվել։

– Ուզում եմ շատ մարդիկ տեսնել, կարոտել եմ։

– Վերջին անգամ ե՞րբ եք ժողովուրդ տեսել, ձեր նախկին գերազանցություն։

– Դա ի՞նչ է։

– Դա այն է, երբ շատ մարդիկ են հավաքվում մի տեղ։

– Չեմ հասկանում։

– Պարզաբանեմ, դրան ասում են ամբոխ կամ խուժան։

– Հիմա հասկացա։

Ես էքս-նախարարապետին առաջնորդեցի դեպի մարդաշատ վայրեր։ Ամենուր վաճառասեղեր էին, վաճառափողոցներ, վաճառամայթեր։ Գետնին նստած ծերերն ու երեխաները վաճառքի էին հանել տնային իրեր՝ սավաններ, կարպաններ, գդալ-պատառաքաղ։

– Այդ պետական իրերը ինչո՞ւ են վաճառում,– հարցրեց։

– Ավելորդ են, նրանց ինչ պետք են գդալ-պատառաքաղները, երբ չեն գործածում։

Մենք խալեցինք առաջ ու մխրճվեցինք մեծ շուկայի մեջ։ Ծովացել էին ապրանք ու մթերք՝ ասիական, եվրոպական, ամերիկյան, ավստրալական, այսինքն բոլոր հինգ աշխարհամասե-

շատ առաջներում, երեւի կարդացած կլինեք, եղել են գողքան երգիչներ, դրանից շատ ու շատ աշուղներ են եղել, բանաստեղծություններ էին հորինում, արտասանում ու երգում փողոցներում։

– Նման բաներ չգիտեմ, ես տնտեսագետ եմ։

– Պատմեմ, տեսեք եւ իմացեք,– շարունակեցի ես,– այն հեռավոր ժամանակներում թատրոնի ու համերգների շենքեր չկային, երգում, պարում ու թատրոն էին խաղում բաց երկնքի տակ։ Հետագայում շենքեր կառուցվեցին, արվեստները դրեցին փականքի տակ ու ժողովրդին զրկեցին դրանցից։

– Որքան հիշում եմ, մեզ մոտ էլ կային շենքեր։

– Այո, կային, ձեր նախկին գերազանցությունը դրանք սեփականաշնորհեց, նոր տերերը այդ շենքերը դարձրեցին գարաժներ, վաճառատներ ու արվեստագետները ազատություն ստացան ու դուրս եկան ժողովրդի մեջ։

– Իսկ ինչո՞ւ արտիստները հնամաշ ու պատառոտված հագուստով են։

– Նրանց խաղացած դերերը այդպես են պահանջում, դրանով նաեւ նմանակում են միջնադարը, այդպես է եղել այն երանելի ժամանակներում, դեպի ուր մենք հիմա գնում ենք։

– Իսկ ի՞նչ արկղեր են առջեւները դրած՝ մեջը դրամներ։

– Դա էլ մեր լավ ավանդույթներից է, որ ցանկացողները շաբաշ տան, այդպես էր կարգը մեր հին հարսանիքներում ու նաեւ միջնադարյան փողոցային համերգներում։

– Շատ գեղեցիկ է, շատ հիանալի է,– բացականչեց էքս-նախարարապետը։

Մեկ կին եւ մեկ տղամարդ, դարձյալ ցնցոտիներ հագած, սկսեցին պարել։

– Էդ ո՞նց են այդքան լավ պարում,– հարցրեց։

– Պրոֆեսիոնալ են, ժողովրդական արտիստի կոչում են ունեցել, առաջ փակ դահլիճների բեմերին են պարել, իսկ հիմա ազատություն են ստացել եւ դուրս եկել ժողովրդի մեջ։

Պարողները խոնարհվեցին էքս-նախարարապետի առջեւ, սպասողական արկղիկները մեկնելով նրան։ Նա ձեռքը տարավ գրպանը փող հանելու, բայց փող չկար, աշխատավարձից մնացածը պետական-կառավարական հագուստի գրպաններում էր եղել, պալատին հրաժեշտ տալու ժամանակ գլուխներին սեւ գուլպաներ խաչած կոռոյի շղամարդիկ հանել տարել են այդ հագուստները՝ փողը գրպաններում։

Արտիստները նորից պարեցին, էքս-նախարարապետը սկսեց դատարկաձեռն ծափ զարկել։ Պարում էին ոտքերով, «երգում էին ձեռամբ», էքս-նախարարապետը ծափ էր զարկում ծախով-ծուխով, իսկ նրանք պարում էին, պարում էին...

Շարունակելի

[illegible]

ԽՍՀՄ

Վախի տիրույթներում

30-ական թվականների վերջին ԽՍՀՄ-ում ծավալված դաժան բռնությունները համընդհանուր վախի զգացում էին սերմանել։ Թվում էր, թե խոսքը ճնշվել էին ազատ միտքն ու հակախորհրդային տրամադրությունները։ Բայց ինչպես վկայում են ՀՀ ԱԱ արխիվում պահպանված երկու երեսակ գործերը, կար նաեւ այլ պատկեր։

1942 թ. հունիսի 3-ին եւ հոկտեմբերի 10-ին ԽՍՀՄ ՆԳԺԿ հատուկ խորհրդակցությունը [illegible] դատապարտել է մի խումբ երիտասարդների, այդ թվում 11 հոգու գնդակահարության, 18-ին տասը տարվա եւ 1-ին ութ տարվա ազատազրկման, որոնց գլխավորում էին Երեւանի պետական համալսարանի պատմության ֆակուլտետի 4-րդ կուրսի ուսանող Ռուբեն Լիսիցյանը եւ նույն ֆակուլտետի 5-րդ կուրսի ուսանող Շավարշ Ամիրխանյանը։

Ինչպես նշված է մեղադրական եզրակացության մեջ, 1940-ական թթ. Հայաստանում գործել է հակահեղափոխական ընդհատակյա երիտասարդական կազմակերպություն, որը խնդիր էր դրել զինված ապստամբությամբ տապալել խորհրդային իշխանությունը եւ Հայաստանում հաստատել «բուրժուա-դաշնակցական» կարգեր։ «...Նշված հակահեղափոխական կազմակերպության անդամները անց էին կացնում ընդհատակյա հավաքներ, որտեղ հետագա հակահեղափոխական աշխատանքների համար նախատեսում էին [illegible] միջոցառումներ, այն է՝ [illegible] խորհրդային իշխանության [illegible] (հակահեղափոխական–Ա. Մ.) թռուցիկներ պատրաստելու եւ տարածելու համար ստեկլոգրաֆ ձեռք բերել, կուսակցության եւ կառավարության ղեկավարների նկատմամբ ահաբեկչություններ կատարելու համար ահաբեկչական խումբ առանձնացնելու ուղղությամբ...

1940 թ. հոկտեմբերի 5-ին կազմակերպության ղեկավար Ռուբեն Լիսիցյանի կողմից կազմվել է կազմակերպության ծրագիրը, որտեղ նա հակահեղափոխական դիրքերից [illegible] է ենթարկել խորհրդային իշխանության [illegible] հերյուրելով Սովետական Միության [illegible] եւ խորհրդային [illegible]...

Այդ հակահեղափոխական երիտասարդական դաշնակցական կազմակերպությունը իրեն անվանեց «Ազգային փրկության կոմիտե»։

ԱՓԿ-ն կարճ ժամանակահատվածում [illegible] կազմակերպություն, [illegible] Հայաստանի [illegible] խորհրդային իշխանության [illegible]...

ԱՓԿ-ն մտադիր էր 1941 թ. օգոստոսի [illegible] Երեւանում հրավիրել կոնֆերանս (համագումար), որտեղ [illegible] կազմակերպության ղեկավարությունը, ինչպես նաեւ [illegible] կազմակերպչական հարցեր...»։

1959 թ. եւ 1987 թ. Հայաստանի ԳԽ [illegible] արդարացրել է վերոհիշյալ խմբի բոլոր անդամներին, բացի Ռուբեն Լիսիցյանից։ [illegible] Ռ. Լիսիցյանի [illegible] ժամանակ գտնվել են նրա [illegible], որոնք հնարավոր է [illegible] վկայություն եւ հիմք են դարձել նրա [illegible] համար։

Այդ գրառումները [illegible] վկայություն են, որ երիտասարդությունը [illegible] չէր մոռացել [illegible] ժողովրդի մեջ [illegible] ազատ [illegible] եւ [illegible]։ Այդ [illegible]

[illegible] մի հանի էջում արված այդ գործերին [illegible]։ Սա թե ինչ էր նա գրում ծրագրի «Դեմոկրատիան ԽՍՀՄ-ում» ենթավերնագրի տակ.

«23 տարի անցել է Հոկտեմբերյան հեղափոխության ժամանակներից, եւ այս 23 տարիների մեջ [illegible] այդ 23 տարվա ընթացքում։ [illegible] այդ 23 տարվա փորձը ցույց տվեց, որ [illegible] փորձը [illegible]։ Ինչո՞ւ.

1) Մարքսիստական գաղափարախոսությունը առաջնորդների [illegible] դարձրին դոգմա։ [illegible]

Մեր ամբողջ քաղաքական [illegible] «[illegible]», «[illegible]» [illegible]...

2) Այժմ [illegible] ժողովրդին եւ [illegible] ազատության մեջ, [illegible]։ Այս դրությունը [illegible] է [illegible] նոր հեղափոխության։

3) Մեր ղեկավարության քաղաքականությունը արտահայտվել է ֆինանսական [illegible]։ Մեր տերերը [illegible] ոչ թե հեղափոխական [illegible] են, այլ նույն [illegible], ինչ ցարի ժամանակ...»։

Այնուհետեւ Լիսիցյանը նշում է, որ ԽՍՀՄ-ը բանվորների ու գյուղացիների [illegible] չէ, այլ «[illegible]»։ [illegible] ԽՍՀՄ-ի [illegible]։

Հիշեցնենք, որ այս [illegible] արտահայտվել է 1940 [illegible], եւ դրա [illegible] մեկ [illegible] 28 հոգուց բաղկացած երիտասարդների խումբ։ [illegible]

Հետագա տարիներին եւ, ինչպես էլ [illegible] 1949 թ. [illegible]

ԱՐՍԵՆ [illegible]

Միջազգային

Այս աշնանը Իսրայելական բանակը մեծ զորավարժություններ անցկացրեց Գոլանի բարձունքներում, որին մասնակցում էին երկու տանկային բրիգադներ: Վերջին անցած հինգ տարում աննախադեպ մի զորաշարժ էր և խոսում է այն մասին, թե Իսրայելցիները որքան նյարդայնացած են սպասում սիրիական հարձակմանը: Այս վտանգը արդեն Իսրայելական բանակցությունների ընթացքում ուշադրության արժանացել էր, սակայն հիմա Իսրայելը կրկին պատերազմի դիմակայելու է արդեն անմի-ղեկավարին, որը փաստորեն բնիկ զորախումբ է, հրաժարվել է շարժվել Իսրայելյան նյութական սահմանին մոտ դիրքեր: Պաշտոնյաներն ասում են, թե այդ ձևաչափերը պաշտպանողական բնույթ են կրում, թե հարվածելու ոչ մի ծրագիր չունեն: Դեռ ավելին, շատ արաբ վերլուծողներ մեղադրում են Իսրայելին, թե վերջինս պատերազմի պատրաստություններով հասարակության ուշադրությունը ցանկանում է շեղել Նեթանյահուի իշխանության գալուց հետո կասեցված խաղաղության գործընթացից իր մի փոքր սարսափ խղճալու համար պատասխանի եզր հակահարձակմամբ: Պաշտպանության նախարար Իցխակ Մորդեխային մի առիթով ասել էր, թե պատասխան գործողություններն այնքան խորը կլինեն, որ Ասադի դիրքերը կանգնեցնելու է ստալինյան եզրին:

Իսրայելի առջև ծառացած մյուս կարևոր խնդիրը իրեն սահմանակից երկրներն են: Իսրայելցիք կարծում են, թե Հորդանանը պատերազմի դեպքում չեզոք կմնա, չնայած երկրների միջև առկա են լարվածություններ», նկատել է մի ավագ արաբ դիվանագետ: Նույնիսկ եթե դա այդպես լինի, Մուբարաքի հայտարարությունը Իսրայելի մասին վարչապետին ստիպել է վերանայել արևմտյան ճակատի իրենց մարտավարական տարբերակները:

Ի պատասխան Ասադի քայլերի, Իսրայելցիք ակտիվացրել են հետախուզական գործունեությունը, ակտիվացրել են բանակի հիմնական ուժը կազմող պահեստայիններին արագ զորակոչելու մեխանիզմների կատարելագործումը: Չնայած Գոլանի բարձունքներում ծավալված իրենց

ՍԵՐՁԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼՔ

Իսրայելը պատրաստվում է պատերազմի

ցական սպառնալիք:

Մինչդեռ, Բենիամին Նեթանյահուն Իսրայելի վարչապետ ընտրվելուց հետո արաբական երկրների հետ հարաբերությունների լարման առթիվ Իսրայելցի հրամանատարներն սկսել են մտածել այս հարցի շուրջ: Արդեն 14 տարի տևած հարաբերական անդորրից հետո, երբ լայնամասշտաբ մարտական գործողություններ չեն եղել, երկիրը պատրա՞ստ է պատերազմի: Պաշտպանության սպաների մեծամասնության կարծիքով, դրական լինել չի կարող:

Սիրիայի հետ կապված անհանգստությունները սկսեցին ի հայտ գալ օգոստոս ամսին, երբ Դամասկոսի պաշտոնյաները տեղափոխեցին մի զորամաս Գոլանը հետ վերադարձնելու համար, որն Իսրայելը գրավել է 1967-ին: Նախագահ Հաֆեզ Ասադի հայտարարությունը Նեթանյահուի գլխավորած կառավարության համաձայնությունից, որն իր երկու անմիջական նախորդների հակառակ, բացառեց վերջնական խաղաղության պայմանագրի դիմաց տարածքային մեծ զիջումներ անելու և բարձունքները վերադարձնելու հնարավորությունը:

Սիրիայի տեղաշարժերին Իսրայելցիք արձագանքեցին հայտարարություններով, թե սիրիական զորքերի մարտական բնույթն ստիպել են աշխուժություն ահ. ինչ չի ենթադրում է նրանց հարձակողական և ոչ թե պաշտպանողական մտադրությունների կիրառման մասին: Ասես ի հաստատումն դրա, Ասադը Լիբանանում սիրիական շատերը պաշտպանության 14 օր

բացից: «Սա ռազմական խաղ չէ», ասում է մի ավագ եգիպտացի պաշտոնյա:

Ինչևէ, Իսրայելցիք համոզված են, թե Ասադի ծրագիրը հետևյալ քայլերի հերթականությամբ իրականացման մեջ է. հուսով ուժերի օգնությամբ գրավել և պահել Գոլանի մի փոքր հատված, ստեղծված ճգնաժամը ԱՄՆ-ին կստիպի միջամտել, որի հետևանքը կլինի բանակցությունների վերսկսումը, այնուհետև Սիրիան կկարողանա կշահի իր բարձունքները: Շատ լավ գիտակցելով այն հանգամանքը, որ իր զորքերը զիջում են իսրայելականին մի քանիսին, Ասադը ցանկանում է օգտագործել դա, հաշվի առ ոչ ոք չի մտածի, թե ինքը կարող է լայնամասշտաբ պատերազմ սկսել: Սակայն արդյունքը կլինի հենց դա, եթե «Իսրայելը թյան ուրիշ միջոցներ Նեթանյահուի կարծր քաղաքականության հետևանքով, սակայն դա ի վիճակի չէ խափանել 1994-ին կնքված խաղաղության պայմանագիրը: Իսկ Եգիպտոսի նկատմամբ Իսրայելի վստահությունն անկայուն է: Երկու շաբաթ առաջ նախագահ Հոսնի Մուբարակն ասել է. «Սիրիայի վրա Իսրայելի հարձակման դեպքում Եգիպտոսը ձեռքերը ծալած չի կանգնի»: Հաշվի առնելով Նեթանյահուի կառավարության նկատմամբ Եգիպտոսում տիրող վրդովմունքը, այն բերում է շատ անխուսափելի, ինչպես նշել է մի ավագ պաշտոնյա. «1982-ին, երբ Իսրայելը ներխուժեց Լիբանան, Եգիպտոսը չմիջամտեց, թեև այսօր էլ պատմությունը կրկնվի չի լինի, եթե Իսրայելի վրա սիրիական հարձակումը գրկի այդ կանխել արդյունք գործողությունների, Իսրայելցիք առանց չեն համոզվել այն բանում, թե Ասադը հասկացել է իր հարձակման հետևանքների ողջ լրջությունը:

Այսուհետև, Իսրայելական հրամանատարությունն ակնկալում է հարաբերական խաղաղության ընթացքում բանակի մեծացած ինքնավստահությունը վերացնել: Մարտին խոսքը մասին է վերականգնել հանդերձանքի, օժանդակ զենքերի և պահեստամասերի պաշարները, որոնք նրա ասելով, հասել են «անընդունելի» մակարդակների: Նա պահանջում է տարեկան 9,5 մլրդ դոլար ռազմական բյուջեն ավելացնել ևս 1 մլրդ-ով՝ արդիականացնելու տեխնիկայի զինանոցը և զորքերի վարժեցման աճող ծախսերը: Անհանգստություն է հասկանալ պահեստային զինվորականների պատրաստվածության ցածր մակարդակը վիճակը: Ոչ պաշտոնական խոսակցություններում պահեստայինները կարծում են, որ հետևակի մարտական մեքենաները և ջիպերն այժմ անմարտունակ են: «Ինչը զարմանալի է, հիշեցնում եմ 1973թ., երբ արաբական ներխուժումը Իսրայելին բացարձակապես անպատրաստ գտավ», ասում է մի բարձրաստիճան սպա. «իմ զորամասի զինվորների 70 տոկոսը չի կարող կատարել իր առաջադրանքը, իսկ 30 տոկոսը նույնիսկ ի վիճակի չէ հասնել ռազմաճակատի գծին»: Ակնհայտ է, որ դեռ շատ բան կա անելու Իսրայելի անհանգստացած պաշտպաններին հանգստացնելու համար:

«ԹԱՅՄ», 9 դեկտեմբերի
ԼԻԶԱ ԲԵՅԵՐ

Պայթյուններ Դուշանբեի կենտրոնում

ԴՈՒՇԱՆԲԵ, 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Տեղական ժամանակով մոտավորապես ժամը 12-ին Դուշանբեի կենտրոնում տեղի ունեցած երկու հուժկու պայթյունի հետեւանքով մեկ մարդ զոհվել է, մեկ ուրիշն էլ վիրավորվել:

Ինչպես հաղորդել է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, պայթյուններից մեկը որոտացել է գլխավոր փոստատան մոտ՝ հեռախոսակենտրոնում, Գերագույն խորհրդի շենքի դիմաց, որտեղ խորհրդարանի նստաշրջան էր ընթանում: Երկրորդ պայթյունն իրականացվել է Գերագույն խորհրդի շենքից 300 մետր հեռու՝ Պակիստանի դեսպանատան մոտ: Պայթյունից օդ է նետվել դիվանագիտական համարանիշով «Ժիգուլի» մեքենան:

Միաբեկյական գործողությունները կատարվել են խորհրդարանի նստաշրջանն սկսվելուց երկու ժամ անց, չնայած այդ կապակցությամբ Դուշանբեում անվտանգության խիստ միջոցներ էին ձեռնարկվել:

Տեղի դիտորդների կարծիքով, ահաբեկչական գործողություններն իրականացրել են Տաջիկստանում խաղաղության վերահաստատման գործընթացի հակառակորդները:

Ի՞նչ են նախընտրում բրիտանացի տղամարդիկ

Այս հարցին Loaded ամսագրի խմբագիր Ջեյմս Բրաունն այսպես է պատասխանում. «Այն ամենը, ինչ կա կինո»: Յուրահատուկ ժամանց անվանում բրիտանացու դեռ, նա սիրում է կանանց, ֆուտբոլ և ռոքմուզ: Նույնն ասում են նաև 2 տարին չլրացած «Ակնթի լավն իմանալ ցանկացող տղամարդկանց համար» ամսագրի ընթերցողները: Այնն ամեն հրապարակվող այդ պարբերականի տպաքանակն արդեն հասել է 300 հազարի կրկնապատկվելով տարեկան: Ռմարանիներից շատերն այն կարծիքին են, թե բրիտանացի տղամարդիկ են ընկել էժանագին արժեքների ետևից, ցանկանալով «կարգավորվել» իրենց ճաշակը: Loaded-ը և նրա նմանակները հաղթել են տղամարդկանց ամսագրերի շուկայում. 3 տարվա ընթացքում այն հասցնելով մոտ 1 մլն-ի, իսկ կանանց ամսագրերի վաճառքը նվազում է: Այնպես, բրիտանական շուկայի հաջողությունը վերագրվում է ամսագրերի շապիկների ճշգրիտ վերնագրերին, որոնք խոսում են, թե իրենց էջերին տղամար-

դիկ կարող են գտնել և զվարճանք, վերից բացի այլ նյութեր գտնել: «Մարդիկ արդեն հոգնել էին կոյրած բրիտանական բարեկարգների մասին կարդալուց», ասում է Maxim ամսագրի խմբագիր Ջիլ Հադսոնը:

Չնայած արտասահմանյան հայտնի GQ և Esquire ամսագրերի վաճառքը կրճատվել է, սակայն նրանք դեռևս շարունակում են իրականում շահարկվածություն բրիտանական ընթերցողներ: Մեծամասնությունն այս ամենի մեջ մի դրական է ֆեմինիստներին: «Ինչ որ ձևով սա կանանց աճող ինքնավստահության և հասունության պատասխան քայլն է», ասում է Լոնդոնի համալսարանի սոցիոլոգ Անջելա Մաքրոբին: Ինչևէ, ով ինչ ուզում է ասի, սեռերի փոփոխված հարաբերություններում ամեն ինչ հնարավոր է:

«[illegible]»

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Կասպից ծովում ստորջրյա նավթամո՞ւղ

ԲԱՔՈՒ, 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՍ-ANS-PRESS: Ադրբեջանի պետական նավթային ընկերության փոխնախագահ Իլհամ Ալիեւը հայտարարեց, որ Եվրոպական միությունը համաձայնություն է տվել հատուկ վարկ տրամադրել կասպիական ստորջրյա նավթամուղ կառուցելու հնարավորությունները ուսումնասիրելու համար: Այդ նավթամուղը կմիացնի Ադրբեջանը միջինասիական շուկային: Նրա խոսքերով, Եվրոպական միության աշխատանքային խմբի եւ մերձկասպյան երկրների նավթային ընկերությունների ղեկավարության ներկայացուցիչների 1997 թվականի գարնանը կայանալիք հերթական հանդիպմանը կհնարկվեն միջնախագծային աշխատանքի համար անհրաժեշտ բազմամիլիոնանոց վարկի տրամադրման կոնկրետ ժամկետները: Ամերիկյան UNOCAL եւ DELTA NIMIR ընկերությունների առաջարկով, Կասպիցի տակով նավթամուղի կառուցումը, որի երկարությունը կհասնի 320 կիլոմետրի, թույլ կտա օրական արտահանել մոտ 500 հազար բարել նավթ: Ստորջրյա նավթամուղի կառուցումը, որ մաս կկազմի Բաքու-Աֆղանստան-Պակիստան երթուղու, կարժենա 800 մլն դոլար:

«Դեոն» Բաքվում գործարան կկառուցի

ԲԱՔՈՒ, 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Գազի, նավթի արդյունաբերության հետ մեկտեղ Արեւմուտքի գործարար շրջանները հետաքրքրվում են Ադրբեջանի տնտեսության նաեւ այլ բնագավառներով: Տեղի մասնագետները չեն բացառում, որ մոտ ապագայում կզարգանա ավտոարդյունաբերությունը:

Ամերիկայի առեւտրական ու գործարար շրջանների ներկայացուցիչները, որոնք վերջերս այցելել էին Բաքու, կամիտաների տեւական ներդրման հեռանկարային ոլորտների թվում առանձնապես նշել էին ավտոարդյունաբերությունը: Այդ բնագավառի նկատմամբ հետաքրքրություն են դրսեւորել ոչ միայն ամերիկյան ընկերությունները: Վերջին ժամանակներս այդ խնդրի առնչությամբ Բաքվին են դիմել Ճապոնիայի, Հարավային Կորեայի, Գերմանիայի ընկերությունները: Փորձագետների կարծիքով, արված առաջարկություններով առայժմ առաջատարն է «Դեո» հարավկորեական ընկերությունը: Վերջինս արդեն Բաքվում կազմակերպել է իր ինքնաշարժերի ցուցահանդես եւ տարվա ընթացքում մոտ 1000 մեքենա է վաճառում: Սակայն «Դեո» կորպորացիան չի ցանկանում սահմանափակվել դրանով. նա մտադիր է միկրոավտոբուսների եւ բեռնատար ինքնաշարժերի հավաքման գործարան կառուցել: Այդ կապակցությամբ «Դեո» կորպորացիան պատրաստ է 60 մլն դոլար վարկ հատկացնել Ադրբեջանին: Բաքվում «Դեո» կորպորացիայի ներկայացուցչության աշխատակից Էլչին Ասադովը նշել է, որ նույն գումարը բավական է գործարանի կառուցման համար: Նախանշված նախագիծ է իրականացվել Ուզբեկստանում: Վերջինս տարեկան 2000 «Դեո» ինքնաշարժ է թողարկում: Ներկայումս կառավարական շրջանները դրական են ընդունել «Դեո» կորպորացիայի առաջարկությունը, սակայն չեն բացառում աշխարհի ավտոարդյունաբերության նաեւ այլ հսկաների միանալը դրան: Կառավարության ռազմավարական խնդիրներից մեկը այդ ընկերությունների Գյանջայի ավտոգործարանի շինարարության մեջ ներգրավելն է, որի կառուցումն սկսվել էր եւ ստացվել արդեն մի քանի տարի: Փորձագետների կարծիքով, եթե այդ գործարանը շահագործման հանձնվի, ապա նա կարող է դառնալ բեռնատար ինքնաշարժերի արտադրման ամենահարմար գործարանը Կովկասում:

ԱԶԳ

Մշակույթ

«Արվեստի ստեղծագործությունը իմ պատկերացմամբ ավելի մոտ է աբստրակտ իմպրեսիոնիզմին և էքսպրեսիոնիզմին», բնորոշում է իր արվեստը Ռազմիկը:

Ուսանել է նախ Փանոս Թերլեմեզյան գեղարվեստի ուսումնարանում, ապա Երևանի գեղարվեստաթատերական ինստիտուտի գեղանկարչության բաժնում: Նրա առաջին հիշարժան գործը դիպլոմային աշխատանքն էր՝ «Երգը», որը բեմ գերազանցության դիպլոմով գնահատվեց, սակայն միաժամանակ չընդունվեց: Կոմիտասի կերպարի յուրօրինակ մեկնումը, երգի կերպավորմամբ ժողովրդի հոգեվիճակն ու

Տվյալ դեպքում այն արտահայտվում է վերացական ձևով, գույներով և գծերով»:

Նման ծնունդներ են նաև «Երբ երգում է Ագռավարը», «Երևանի կիրճերը», «Միմֆանիա» կտավները, «Քարավան» նկարաշարը: Վերջինս մեծ հաջողություն է գտել 1994-ի ամռանը Բեյրութում բացված անհատական ցուցահանդեսում, և շուրջ 15 կտավներից բաղկացած նկարաշարի համարյա բոլոր գործերը տեղ են գտել մասնավոր հավաքածուներում:

Ո՞վ ենք մենք և ի՞նչ ենք զգում օտար ճամփաների վրա, ընկած երկնի և ամայի անսահմանության մեջ մոլորված քարավանի ընթացքի մասին»:

Նույն 1994-ին, բեյրության ցուցադրությանը զուգահեռ Երևանի ժամանակակից արվեստի թանգարանում էլ Ռազմիկ Հաջիկյանի անհատական ցուցահանդեսը բացվեց: Մա յուրատեսակ ամբողջացում եղավ նրա շուրջ մեկ տասնյակին մոտեցող ստեղծագործական ուղու և սկիզբ նոր որոնումների: «Ուշադիր եղեք նման հանես մարդկանց նկատմամբ, ինչպիսին Հաջիկյանն է, ցուցադրության առիթով կարծիք է հայտնել Մարտին Միքայելյանը, որովհետև նա տաղանդավոր է և նրա արվեստը հեռավոր: Համարյա հեղափոխական համեստությամբ, մի փոքր գույներանգով կարողանում է

Մենելիկներ՝ խլված վրձինն

Թեհեյան մշակութային միության Լոս Անջելեսի Պեշիկթաշլյան ցուցասրահում վերջերս բացվել էր գեղանկարիչ Ռազմիկ Հաջիկյանի անհատական ցուցահանդեսը:

մտածումները արտացոլելու երիտասարդ նկարչի ընկալումը դիտվեց որպես ինքնատիպ հաստատված ավանդույթներին հակառակ քայլ:

Առաջին անհատականը բացել է 1985-ին, Երևանում: Նույն տարում էլ դարձել է Հայաստանի նկարիչների միության անդամ: Մի քանի տարի հետո և շրջադարձ արվեստում, ռեալիստական նկարչությունից դեպի վերացականը: Անցումն անսպասելի չէր: Վաղ շրջանի դիմանկարներում, կոմպոզիցիոն աշխատանքներում արդեն վերացական մտածողությունն «մտնում էր» իրեն:

«Երբ ավելի խորն ես մտածում, թե ինչ բան է գեղանկարչությունը, ինչ խնդիրներ ունի իր առաջ, տես, նում ես, որ բովանդակին էլ դպրոցից չէ գույների խառնուրդներն, ների հաս շերտը, բովանդակ է մի քանի վրձնահարված, գույնի հայտնաբերում կատարյալը տեսնելու համար», ասում է Հաջիկյանը:

Հետագա բոլոր ցուցադրություններում Երևանում, Էջմիածնում և Մոսկվայում, ապա և Նյու Յորքում և Ջենևայում կազմակերպված խմբակային ցուցադրություններում Ռ. Հաջիկյանը ներկայանում է մի արվեստով, որ բնորոշվում է որոշ հոգեվիճակի գեղանկարչություն:

«Նկարում եմ իմ ապրած հոգեվիճակները: Գեղանկարչության մեծագույն հրաշքներից մեկն էլ այն է: Դա այն կարծեսն ազատություն է, որ ստանում ես բնությունից, բնույթից, գեղեցիկից... որտեղ չես խառնվում, ավելորդ մանրամասներ ստեղծելով, մնացնել առաջին տպավորության թարմությունը

բացէր հիշեցնող մեր ղարավոր երկրում: Այստեղ չկան կոնկրետ պատկերներ ու կերպարներ, միայն գույներից ու գծերից բխող զգացողություններ:

«Քարավան» շարքը ծնվեց մեր ժողովրդի ստեղծած հրաշալի ստեղծագործություններից մեկի՝ «Օտար, ամայի ճամփի վրա» երգի տպավորությամբ», պատմում է Ռազմիկը:

Բեյրության ցուցահանդեսի առիթով կազմակերպիչ Հարություն Նավոյանը գրում է. «Ներաշխարհի տարբեր չափումների ընկալումն է Հաջիկյանի արվեստում: Նկարներում արտահայտված երազներն իրական են: Իրականությունը ոչ միշտ է հաճելի, բայց այս նկարները գեղեցիկ են, քանի որ ներաշխարհն խոսում են մեր հոգուց ու երազանքներից ազատության գրավչի»:

1996-ին Փասադենայի Թեհեյան մշակութային միության Լոս Անջելեսի մասնաճյուղի նախաձեռնությամբ Պեշիկթաշլյան ցուցասրահում բացվում է հայաստանցի գեղանկարչի հերթական անհատականը: Նա առաջին անգամ չէր Միացյալ Նահանգներում, բայց այս անգամ շատերը հետաքրքրվեցին նրա արվեստով: Հայ, նաև օտար մամուլը ծավալուն կերպով և մանրամասնորեն անդրադարձավ մշակութային այս իրադարձությանը:

Հովհվոտում Ռ. Հաջիկյանի նկարների նոր ցուցադրությունը ու դեկցվում է նրա «Երգի» սյուժենման պատկերների անուրով, որի ողջ հասույթը նվիրվում է «Մոնթե Մելքոնյան» հիմնադրամին:

ՍԱՄՎԵԼ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

ՀՐԱՍԱՆ

Վերակազմավորվել է Հայաստանի պետական ֆիլհարմոնիան

ԵՐԵՎԱՆ, 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ մշակույթի, սպորտի և երիտասարդության հարցերի նախարար Արմեն Սմբատյանի հրամանով վերակազմավորվել է մի քանի տարի առաջ լուծարված Հայաստանի պետական ֆիլհարմոնիան, որի իրավահաջորդը դարձել էր Ազգային ֆիլհարմոնիկ գործակալությունը: Այդ քայլն արվում է համերաժշտության երաժշտախմբերի կյանքը, ԱՊՀ անդամ երկրների հետ համերգային փոխադարձ գործունեությունն աշխուժացնելու նպատակով: Հայաստանի պետական ֆիլհարմոնիայի տնօրեն է նշանակվել Ազգային ֆիլհարմոնիկ գործակալության նախագահ Լևոն Մովսիսյանը:

Կոմիտասը նաև գերմաներեն երգերի հեղինակ

ԱՇՏԱՐԱԿ, 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Կոմիտասը երգեր է գրել նաև գերմանացի հանրածանոթ բանաստեղծների խոսքերով՝ բուն բնագրերի: Սա բացահայտել է կոմիտասյան երգերի գիտակ և կատարող, երաժշտագետ Տիրան Լոխմագյոզյանը՝ նրա ժառանգության երկարատև ուսումնասիրությունից հետո: Դրանք մեծ երգահանը գրել է այն երեք տարիներին, երբ Սանթաշովի հովանավորությամբ մեկնել էր Բեռլին՝ ուսում առնելու Շմիդտի երաժշտանոցում:

Տիրան Լոխմագյոզյանի և նրա տիկնոջ՝ ծովինարի կատարմամբ Կոմիտասի գերմաներեն երգերը լսելու հնարավորությունն ունեցավ Աշտարակի հասարակայնությունը՝ Պերճ Պռոշյան տուն-թանգարանում, գրականության և արվեստի թանգարանի աջակցությամբ կազմակերպված երեկոյի ընթացքում: Գրականության և արվեստի թանգարանի տնօրեն Հենրիկ Բախչինյանն ասաց, որ տեր և տիկին Լոխմագյոզյանները հայկական և մասնավորապես կոմիտասյան երգը բազմիցս ներկայացրել են եվրոպական, նաև Թուրքիայի բեմահարթակներում:

Այսօր եւ ես չեմ, այսօր ես չկամ...

Ծննդյան օրը Գերման Ավագյանը 2 ժամով իրեն նվիրեց իր 43 նկարները, որոնք հետո նվիրեց հեղինակներին

«Ի՞նչ կլինի, եթե լուսանկարիչը դադարի նկարել»: Իր իսկ հարցին «Առավոտի» երեկվա համարը պատասխանի ձև էր «գտել»՝ կարող էք իմանալ, եթե այցելեք 43 հեղինակների «Գլխավորը մենք ենք ու...» լուսանկարների ցուցահանդեսը, դեկտեմբերի 12-ին՝ ժամը 13-ին, գրականության թանգարանում տեղավորված ժամանակակից արվեստի սրահում: Մեկ հավելում էլ կար՝ ցուցահանդեսը կշարունակվի 2 ժամ:

Իր երեսունչորսամյակի տարեկան դառնալու օրը լուսանկարիչ Գերման Ավագյանը 2 սրահներում ցուցադրված 43 լուսանկարչության գեղանկարչություն փոր- ձում է բա-

Գլխավորը մենք ենք ու...

ների գերմանականացյաններից տարբերվում էր, ինքը՝ իսկականը, երեկ սպասվում էր «դաշտանկում» հնարավոր հարձակումներից՝ ինչո՞ւ չես նկարում:

Երբ լուսանկարիչը դադարի նկարել, մի, ասենք 43 հոգի կգտնվեն, որ խցիկի առջև «կտեղավորեն» նրան, իսկ ինքը «կհանդգնի» կերպավորել նրանց՝ ներկայացվող հրավիրատոմսին տպված հեղինակությունների ժեստը կամ տիպը «փախցնելով»:

Այնուամենայնիվ, հետաքրքիր է՝ ինչո՞ւ լուսանկարիչը չի ուզում նկարել: Գրիգոր Խաչատրյանն իր մրցանակակրի հոգեւոր հեշտությամբ կերպ. «Լուսանկարիչները լուսանկարելիս նախանձում են նրանց, ում նկարում են: Նրանք զգացմունքի փափագում են լուսանկարվել: Այդ փափագի բացահայտման դրսեւորումն էր, որ Գերման Ավագյանն իրեն իր ծննդյան օրվա առթիվ իրեն նվիրեց եւ վերջում բաժանեց իրեն լուսանկարողներին՝ կարծես վրեժխնդիր լինելով այն բանի համար, որ իր մոտ անընդհատ ուրիշների լուսանկարներն են լինում: Դիմա էլ նրանց մոտ իր լուսանկարը կլինի: Սա հանգեցնում է անորոշների հավասարության»: Ան. Հ.

3 գիրք՝ Համազգայինի դրոշմով

Համազգայինի սույնն առում է ուր ինքն կյանք: Օրեր առաջ Համազգայինի գրասենյակում տեղի ունեցած շնորհանդեսին Խաչիկ Մանուկյանի «Դոյահոսքը», Ազնիվ Սահակյանի «Շնչառությունը», Սամվել Զուլոյանի «Ինձնից մինչև ես» գրքույկներն արդեն բերվել են գինով: Հեղինակները ուզել են իրենց տպածը իսկ ամենայնիվ գոհ են ճանաչ օրվա ընծայեցից գինի, բանաստեղծության, գիրք

Համազգայինի սույնության տպագրելու արդեն տասը տարի է շարունակվել են: Կոմիտաս կոմիտասյան սանը երգեր, նախաս Վահագն Սամվելյանը

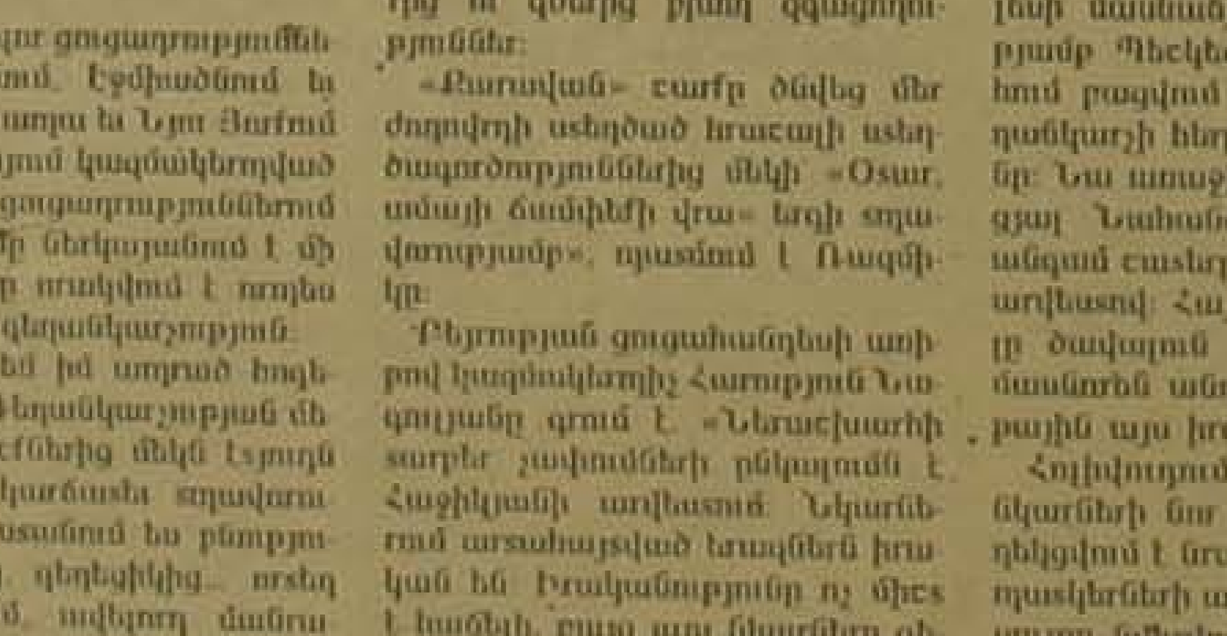

գեղեցիկ տպագրի է հրավիրել:

«Համազգայինի հայրենի մասնաճյուղի ֆոնդը միշտ իր հանձնառությանը շարունակի, գոհացնում է վարչության նախագահ և 3 ժողովածուների խմբագիր Ռազմիկ Դավոյանը: 9 մրցանակակիրներից 2-ի՝ Արմեն Զարյանի «Հայ ճարտարապետություն» և Զորայր Խալափյանի «Լավին Մեծ, կեսն էրի թափառը» գրքերը հաջողել են

տպագրել: Մնացածներն նույն բախտին դժվար է որ արժանանան: Ի դեպ, հիշատակված 3 գրքերը գրողների միության նախկին նախագահի գրասեղանին են խմբագրվել: Բայց նախ 1000 օրինակով լույս տեսած բանաստեղծական 3 գրքույկի մասին: «Խաչիկ Մանուկյանը կազմավորված բանաստեղծ է, ավելի ճանաչված, քան մյուսները: Ազնիվ Սահակյանը 2-րդ գիրքն է հրատարակում, վանաձորցի Սամվել Զուլոյանը հայտնություն է ընթերցողի համար», նոր հրատարակությունների հեղինակներին ներկայացնում է խմբագիրը:

Գրքերը լույս է ընծայել Երևանի համալսարանի հրատարակչությունը: Նկարիչ Ռուզա Զուլոյանն է, որին Համազգայինի սույնն պատասխանում է հյուրընկալել օրերս:

Հայ պոեզիան օտարներին ներկայացնելու մտահոգությամբ

Շաբաթ դեկտեմբերի 7-ի «Ազգի» համարում նշել էինք, որ ամերիկահայ հայտնի բանաստեղծուհի և թարգմանչուհի Դայանա Տեր-Հովհաննիսյանը դեկտեմբերի 2-ին Հարվարդի համալսարանի գիտության կենտրոնում կազմակերպել էր թարգմանական գրական երեկո, որին մասնակցել էր նաև իռլանդացի նորբելյան մրցանակակիր Շեյմուս Հինին

«Արմինյըն Միրըր Սփեքթեյթըր» շաբաթաթերթի նոյեմբերի 23-ի համարից այժմ տեղեկանում ենք, որ տաղանդավոր մասնագետը բազմաթիվ այլ միջոցառումների է մասնակցել, որոնցում բազմալեզվանիորեն ներկայացրել է հայ պոեզիան: Այսպես, Բոստոնի համալսարանի երեկոյաթի օրերի «խորհրդածելու նյութ» ավանդական դարձած հավաքույթներից մեկում նա հանդես է եկել «Ցուրտանյութ հայի ծանոթ վեց բանաստեղծները» ծրագրով: Սկսելով Մարո Մարգարյանի «Չունը» բանաստեղծությամբ, նա 4000 տարի ետ գնալով ցույց է տվել, թե ինչպես են հեթանոսական երգերը, հետագայում քրիստոնեության ընդունումից հետո, դարձել քրիստոնեական շարականներ: Նա իր թարգմանություններն է կարդացել Նարեկացուց, Քուչակից, «Սասունցի Դավիթ» էպոսից, Դանիել Վարուժանից և Եղիշե Չարենցից: Երեկոն շարունակվել է հարց ու պատասխանի ձևով: Կանադայի Մակիլ համալսարանում, Մոնրեալի Համազգայինում, Սուրբ Հակոբ դպրոցում և Կոնկորդիա քոլեջի Սիմոն Դը Բովուար ինստիտուտում նույնպես կազմակերպվել են նմանատիպ երեկոներ: Այս առիթով ընթացում նախատեսվում են դասախոսական շրջագայություններ Կոնեկտիկուտ համալսարանում: Տեղի «Կոնեկտիկուտ Ռիվյու» հանդեսը տպագրելու է ժամանակակից հայ բանաստեղծների ստեղծագործություններից: Դայանա Տեր-Հովհաննիսյանի թարգմանությունները լույս են տեսել «Գրեհեմ Հաուս Ռիվյու» և «Քրիսչըն Սայընս Մոնիթոր» հանդեսների վերջին համարներում: Հ. Օ.

ԵՐԵՎԱՆԻ ՀՐԱՉՅԱ ԱՃԱՌՅԱՆ ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐԻ
տնօրենությունը (թիվ 20 միջնակարգ դպրոց), Հայաստանի սոցիալական ներդրումների հիմնադրամը, Հայաստանի նկարիչների միությունը և «Այգեստան» թաղամասի համայնքը դեկտեմբերի 13-ին, ժամը 16-ին հրավիրում են կրթօջախի վերանորոգման աշխատանքների առաջին փուլի ավարտին նվիրված արարողահանդեսին:

ԲԵՅՐՈՒԹ

Հայ ֆուտբոլիստները նպաստեցին Լիբանանի հավաքականի հաղթանակին

Հայկական ակումբները փոփոխակի հաջողությամբ են մրցում Լիբանանի առաջնությունում

ՍԱՐՈ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ,
Բեյրութ

Լիբանանի ֆուտբոլի ազգային հավաքականը երկու ընկերական խաղարկային մրցամարտեր անցկացրեց Վրաստանի օլիմպիական հավաքականի դեմ: 1996 թվականի դեկտեմբերի 6-ին Բուրջ-Համուդի հայաշատ շրջանի ֆուտբոլային դաշտում կայացած այս հանդիպումը մեծ ոգեւորություն չէր առաջացրել մարզասերների շրջանում, քանի որ բաղդատվել էր ազգային առաջնությանը:

Լիբանանի ազգային հավաքականի մարզիկ Վարդան Ղազարյանն այս հանդիպման գլխավոր հերոսներից էր: 57-րդ եւ 67-րդ րոպեներին իրար հաջորդած Գ. Սայականի եւ Կ. Կիկնաձեի արձակած անցումներից հետո, գնդակը երկու անգամ հայտնվեց լիբանանցիների դարպասում: Քիչ անց Վարդան Ղազարյանին հաջողվեց առաջին պատասխան գնդակով գրավել վրաց դարպասապահ Գ. Ալաձավիձեի դարպասը: Ընդամենը 74-րդ րոպեին լիբանանցիները նույն մեկ հաղթանակի հասան, երբ Վրաստանի դարպասապահը կանոնի տուգանք կատարեց Ձ. Հիջագի խփած գնդակը: Հայ ֆուտբոլիստների բարձները չարդարացին մրցավարի վրա եւ մրցամարտ ավարտվեց, այս անգամ արդեն մրցավարի բացահայտ կողմնակալությամբ: Պատերից մեկի ժամանակ, երբ խաղավարը խախտման եւ ստացվել հյուրերի դարպասի մոտ, երկրպագուի «լիբանանցի» Զ. Թահան երրորդ անգամ գրավեց մրցակցի դարպասը: Հանդիպման վերջին րոպեին Ս. Համադին հաջողվեց 4-րդ անգամ գրավել Վրաստանի հավաքականի դարպասը: Ընկերական մրցամարտը 4-2 հաշվով շահեց Լիբանանի հավաքականը: Վարդան Ղազարյանի հետ լիբանանյան թիմի հաղթանակում իրենց նպաստն ունեցան այս երկրի քաղաքացիություն ընդունած մյուս ֆուտբոլիստներ Գեւորգ Կարապետյանը, Արմեն Իսկենդերյանը եւ Գարեգին Բոգհոսյանը: Մի քանի օր անց մրցակիցները կրկին ուժերը չափեցին խաղադաշտում: Լիբանանի ազգային հավաքականի եւ Վրաստանի օլիմպիական հավաքականի մրցակցությունը դարձյալ ավարտվեց տանտերերի հաղթանակով 3-2: Կրկին Բուրջ Համուդի մարզադաշտում տեղի ունեցած այս հանդիպումն անցավ փոխադարձ բուռն գրոհներով: Նշենք, որ խաղից առաջ տեղացած անձրեւը գրեթե վերածել էր խաղադաշտը ջրափոսի, սակայն ձեռնարկված միջոցների շնորհիվ ֆուտբոլային դաշտը հաջողվեց նորմալ տեսքի բերել եւ հանդիսատեսի ներկայությամբ կայացավ Լիբանանի եւ Վրաստանի թիմերի երկրորդ մրցամարտը:

Լիբանանի ազգային առաջնությունում էլ հայկական թիմերը վատ չեն ելույթ ունենում, գտնվելով առաջատարների խմբում: Դժվարին, բայց գեղեցիկ եւ դիտարժան պայքարում անցավ Բեյրութի ՀՄԸՄ-ի եւ «Նըժմե»-ի մրցամարտը, որն ավարտվեց հայկական թիմի հաղթանակով 2-0: Այս հանդիպումը կենտրոնականն էր համարվում, քանի որ թիմերը կիսում էին մրցաշարային աղյուսակի 3-4 հորիզոնականները: ՀՄԸՄ-ի կազմում հատկապես աչքի ընկան Լիբանանում հանրահայտ հայ ֆուտբոլիստներ Վարդան Ղազարյանը եւ Արսեն Կարապետյանը: «Հրթիռային» Վարդանը, փաստորեն, անընդհատ դուրս մնալով խաղադաշտից, ավելի հարվածներով եւ սուր փոխանցումներով էր առաջացրել «Նըժմե»-ի շարժուն ՀՄԸՄ-ի առաջին գոլը խաղակեսի ավարտից մեկ րոպե առաջ խփեց Արսեն Կարապետյանը, իսկ 49-րդ րոպեին Վարդանի հիանալի փոխանցումը եզրափակեց Վազգենը:

Վարդան Ղազարյանի հիանալի գոլերից մեկը Վրաստանի դարպասում

Խայտառակ մարզավիճակում գտնվող Լիբանանի նախկին չեմպիոն «Ռասինգը» հերթական պարտությունը կրեց 0-1 հաշվով զիջելով «Սաֆա»-ին: Անսպասելի բացառիկ մարզավիճակում գտնվող Սոլի «Թադամոն» ակումբը 3-1 հաշվով առավելություն տարավ ՀՄՄ-ի նկատմամբ: Հայկական թիմին չփրկեց նույնիսկ Բեյրութ վերադարձած Վազգեն Ազատյանի եռանդը: Աֆրիկացի մարզիչ Կամիլ Քալոյանի գլխավորությամբ երկրի հարավի չեմպիոնը երեք գնդակ ուղարկեց Սաֆրի պատերազմում ՀՄՄ-ից կրած ծանր պարտությունից (1-4) հետո արագ ուշքի գալով «Ալ-խաս Ալի» թիմը հաղթեց «Հիքմե»-ին 2-1: Հանդիպման հաշիվն այդպես էլ չբացվեց «Սալամ Զղարթա»-«Շեբիբե Մազրա» եւ «Շաբաբ Սահել»-«Օխուտ Աշար» թիմերի մրցամարտերում:

Իր հերթական հաղթանակը (2-0) տոնելով «Բըժժ»-ի դեմ խաղում Լիբանանի չեմպիոն «Անսար»-ը 29 միավորով փաստորեն գլխավորում է մրցաշարային աղյուսակը: Առաջատարին 6 միավոր է զիջում երկրորդ տեղում ընթացող ՀՄՄ-ն: Երրորդ հորիզոնականում է հայկական մյուս թիմը՝ ՀՄԸՄ-ը, որն իր հաշվին գրանցել է 21 միավոր:

ՎՈԼԵՅԲՈԼ

Արքիկցիները գերազանցեցին մրցակիցներին

Սպորտվարչության լրատվական ծառայությունից հայտնեցին, որ վերջերս Վայքում կայացավ 1981-82 թթ. ծնված աղջիկների վոլեյբոլի հանրապետության առաջնության եզրափակիչ փուլը: Խաղահրապարակում հարաբերությունները պարզեցին Հայաստանի տարբեր մարզերի 5 թիմեր: Դրանցից ամենաուժեղը ճանաչվեց Արթիկ քաղաքի հավաքականը, որը մարզում է հանրապետության վաստակավոր մարզիչ Հրաչ Գրիգորյանը: Երկրորդ եւ երրորդ տեղերը կիսեցին Սիսիանի եւ մայրաքաղաքի Շահումյանի շրջանի թիմերը:

Շարունակելով վոլեյբոլին վերաբերող թեման, նշենք, որ այս օրերին Ծաղկաձորի օլիմպիական մարզաբազայում 10-օրյա ուսումնամարզական հավաք են սկսել Հայաստանի կանանց եւ տղամարդկանց հավաքականները:

ՁԵՌՔԻ ԳՆԴԱԿ

Հայ մարզիչը արդարանում է

Դանիայում անցկացվող ձեռքի գնդակի կանանց Եվրոպայի առաջնության նախնական փուլի վերջին 5-րդ խաղում Ռուսաստանի պատվիրակները 23-29 հաշվով զիջեցին գերմանուհիներին: Մրցամարտից հետո կայացած մամուլի ասուլիսում ռուսական թիմի ավագ մարզիչ Լեւոն Հակոբյանը նշեց մրցակիցների գերազանց խաղը, հատկապես ուշադրություն դարձնելով ֆիզիկական ու տակտիկական բարձր պատրաստվածության վրա: Այժմ, 7-րդ տեղի համար մրցավեճում ռուսները կհանդիպեն շվեդներին: Կիսաեզրափակիչ զույգերը կազմեցին Դանիան եւ Գերմանիան, Նորվեգիան եւ Ավստրիան

Շտեֆի Գրաֆը տարվա լավագույն թենիսիստն է

Մարզական, մասնավորապես, թենիսի աշխարհի ամենահեղինակավոր ամսագրերից մեկը՝ «Թենիսը» անցնող տարվա լավագույն թենիսիստ է ճանաչել (ինչպես կանանց, այնպես էլ տղամարդկանց մեջ) գերմանուհի Շտեֆի Գրաֆին: Այս մրցաշրջանում Գրաֆը 47 մրցաշարերի հաղթող է դարձել՝ պարտվելով միայն երեքում: Միայն 1996 թվականին գերմանացի մարզուհին 2 մլն դոլարից ավել գումար է վաստակել: Գերմանուհին, որի խաղով հիանում են միլիոնավոր մարզասերներ, այնքան էլ լավ հարաբերություններ չունի մամուլի ներկայացուցիչների հետ: Շտեֆին բավականին ծանծրալի զրուցակցի համբավ ունի եւ հազվադեպ է բույլ տալիս լրագրողներին, ինչպես ասում են, մտնել իր ներքին աշխարհը:

Անցնող մրցաշրջանում նա շահել է Ֆրանսիայի եւ ԱՄՆ բաց առաջնությունները, դարձել Ուիմբլդոնյան մրցաշարի հաղթող: Այս հաջողությունների շնորհիվ էլ Գրաֆը միանձնյա գլխավորում է մոլորակի արհեստավարժ

թենիսիստների ցուցակը:

Ավելացնենք, որ «Թենիսի» կարծիքով, այս տարվա լավագույն նորեկն է ռուսաստանցի Աննա Կուռնիկովան:

«Աստղերը» կհանդիպեն Սանկտ Պետերբուրգում

Օրերս ճապոնիայի Օսակա քաղաքում ավարտվեց գեղասահքի NJK-trophy միջազգային մրցաշարը, որին մասնակցեցին մարզաձեւի բոլոր ուժեղագույն ներկայացուցիչները: Մարզական զույգերի մրցավեճում անգերազանցելի էր ֆրանսիական երկյակը: Լավ հանդես եկան եւ մարզասերների համակրանքին արժանացան նաեւ երրորդ տեղը գրաված ուկրաինացիներ Իրինա Ռոմանովան եւ Իգոր Յարոշենկոն: Մենասահորդների պայքարում կրկին մրցակցությունից դուրս էր աշխարհի չեմպիոն, 24-ամյա կանադացի մարզիկ Էլվիս Ստոյկոն: Ինչպես եւ սպասվում էր, հաղթողի կոչման համար մրցավեճում նրան լուրջ մրցակցություն ցույց տվեց Եվրոպայի չեմպիոն Իլյա Կուլիկը Ռուսաստանից: Լավագույն եռյակը եզրափակեց 3-րդ աշխարհամասի 1993 թվականի չեմպիոն, ուկրաինացի Դմիտրի Դմիտրենկոն, որը կրկին գտնվում է լավ մարզավիճակում եւ մտադիր է բարձրաձայն հայտարարել իր հավակնությունների մասին աշխարհի չեմպիոնի կոչմանը: Տասնյակում տեղ գրավեց գեղասահքի ռուսական դպրոցի մեկ ներկայացուցիչ եւս Իլյա Ռոյտշտեյնը: Երեկ, Սանկտ Պետերբուրգում մեկնարկեց գեղասահքի չեմպիոնների շարքի մեկ այլ մրցաշար, որը կրում է «Ռուսական գավաթ» անունը: Նեւայի վրա գտնվող քաղաքում գեղասահորդների խմբական «աստղաթափ» է սպասվում:

«Ցուլերը» մեղադրում են միմյանց

«Չիկագո բուլլզի» երկու անընդմեջ պարտությունները հանգեցրին նրան, որ թիմի խաղացողները սկսեցին մեղադրել միմյանց: Գլխավոր «ցուլը» Մայքլ Ջորդանն ակումբի մեկ այլ առաջատար բասկետբոլիստ Դեննիս Ռոդմանին մեղադրեց թիմի վերջին անհաջողություններում: «Նա ոչ միայն յուրօրինակ մարդ է, այլեւ լավ բասկետբոլիստ: Ռոդմանը վերջին հինգ տարիներին NBA-ի լավագույն «մաքրաքեսն էր» օղակի տակ խաղում, սակայն այժմ նրա ուշադրությունը լիովին այլ հոգսեր են գրավում», ասում է Ջորդանը: Իսկ Ռոդմանը, բնականաբար, չի կիսում խաղընկերոջ կարծիքը:

«Պանտերաները» ուշ զարթնեցին

NHL-ի առաջնության առաջատար «Ֆլորիդա պանտերսի» հոկեյիստները 5-րդ անգամ պարտված բողեցին սահադաշտը: Ֆիլադելֆիայի «թռչունները» ավարտական սուլիչը առաջին կեսում հինգ սկզբից էլ հայտնեցին իրենց լուրջ հավակնությունների մասին, երկու խաղափուլերում 4 տափօղակ ուղարկելով մրցակցի դարպասը եւ սեփականն ընդունելով մեկը: Վյուրերը «զարթնեցին» եզրափակիչ խաղափուլում, սակայն արդեն ուշ էր՝ 5-4 հաշվով հաղթեցին Ֆիլադելֆիայի պատվիրակները:

Բրազիլիան սպասում է

Բրազիլիայի ֆուտբոլի առաջնության եզրափակչում կհանդիպեն «Գրեմիո»-ն եւ «Պորտուգեզան»: «Գրեմիոյի» ֆուտբոլիստներն անհրաժեշտ արդյունքի հասան «Բոյեսի» դեմ մրցամարտում, որն ավարտվեց 2-2 հաշվով: Նույն արդյունքով «Պորտուգեզան» քառորդեզրափակչում ավարտեց հանդիպումը «Ատլետիկո Մինեյրոյի» հետ:

ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ԳԱՎԱԹՆԵՐ

Վիճակահանությունը որոշեց զույգերին

Չորեքշաբթի օրը ՈՒԵՖԱ-ի Ցյուրիխի կենտրոնակայանում տեղի ունեցավ 1996-97 թթ. եվրագավաթների խաղարկությունների քառորդ եզրափակիչ փուլի վիճակահանությունը: Հիշեցնենք, որ Չեմպիոնների լիգայի այս փուլի զույգերը որոշվել էին խմբային մրցաշարի ավարտից հետո: Ներկայացնում ենք գարնանը պայքարի դուրս եկած ընտրանի զույգերը:

Չեմպիոնների լիգա

«Բորուսիա» (Դ., Գերմանիա)-«Օսեր» (Ֆրանսիա)
«Այախս» (Հոլանդիա)-«Ատլետիկո» (Ս., Իսպանիա)
«Մանչեսթեր Յուն.» (Անգլիա)-«Պորտու» (Պորտուգալիա)
«Ռոսենբորգ» (Նորվեգիա)-«Յուվենտուս» (Իտալիա)
Մրցամարտերը տեղի կունենան մարտի 5-ին եւ 19-ին:

Գավաթակիրների գավաթ

«Բենֆիկա» (Պորտուգալիա)-«Ֆիորենտինա» (Իտալիա)
«Պարի Սեն Ժերմեն» (Ֆրանսիա)-ԱԵԿ (Հունաստան)
«Բրանն» (Նորվեգիա)-«Լիվերպուլ» (Անգլիա)
«Բարսելոնա» (Իսպանիա)-ԱԻԿ (Շվեդիա)
Խաղերը կկայանան մարտի 6-ին եւ 20-ին:

ՈՒԵՖԱ-ի գավաթ

«Նյուքասլ Յունայթեդ» (Անգլիա)-«Մոնակո» (Ֆրանսիա)
«Տեներիֆե» (Իսպանիա)-«Բրոնդբյու» (Դանիա)
«Շալկե-04» (Գերմանիա)-«Վալենսիա» (Իսպանիա)
«Անդերլեխտ» (Բելգիա)-«Ինտերնացիոնալե» (Իտալիա)
Թիմերը կմրցեն մարտի 4-ին եւ 18-ին:

ԱԶԳ

Օրվա հետքերով

ՄԵՐՁԲԱԼԹԻԿԱ

Ռուսաստանի եւ Լիտվայի հակասությունները լիցքավորման նոր աղբյուր գտան

«Վերջերս լիցքավորման նոր աղբյուր գտան Ռուսաստանի եւ Լիտվայի միջեւ եղած հակասությունները: Տվյալ դեպքում այդ աղբյուրը ոչ թե մեծապետական հակադրությունն է եւ տնտեսական բնույթի հանգեցող «արձանագրված նոր խոչընդոտություններն են», այլ տարածքային խնդիրը: Բալթիկ ծով ներխուժած մի ցամաքակղզակ: Ռուսները այն անվանում են Կուրոնի ցամաքակղզակ, եւ այդ տեղանվան ներքո այն կարելի է տեսնել բոլոր քարտեզներում: Ենթակային կամ նեղլիկ ու փոքր թերակղզու հյուսիսային հատվածը այժմ պատկանում է Լիտվային: Անցյալում այն ինքնին ամբողջովին «լիտվական էր», ինչպես, որ ժամանակին Վիտովտի եւ Գեդիմինի երկիրը տարածվել է Բալթիկից մինչեւ Սեւ ծով: Գերմանական հողերի վերամիավորումից եւ Բիսմարկի կողմից նոր տարածքներ զավթելուց հետո նեղլիկ թերակղզին անցավ Պրուսիայի ենթակայությանը, իսկ երկրորդ համաշխարհային պատերազմից հետո միացավ Ռուսաստանին՝ Քաղաքական նկատառումներով ստեղծված արհեստածին Կալինինգրադի մարզը (Քյոնիգսբերգ), ինչպես հայտնի է, ՌԴ-ի մասն է:

Ներկայիս պատկերն այն է, որ ցամաքակղզակի հարավը Կալինինգրադինն է, հյուսիսը՝ Լիտվայինը:

1996 թ-ին տարածքի երկրաբանական ուսումնասիրությունների ընթացքում պարզվեց, որ ընդերքում նավթի բավականին հարուստ պաշարներ կան տարեկան մինչեւ 100 մլն ԱՄՆ դոլար եկամուտով: Ընդ որում, հարավային (ռուսաստանյան) հատվածում պաշարներն ավելի հարուստ են, իսկ հանքավայրի շահագործման պայմաններն ավելի դյուրին: Այդ իսկ պատճառով Լիտվան «փորձում է համոզել Ռուսաստանին» վերանայել իր քարտեզի այդ հատվածի պատկանելության խնդիրը եւ ապահովել «պատմական արդարության» վերականգնումը: Ի պատասխան, ՌԴ-ն փորձում է Լիտվային կողմնորոշել հիմնական ուղղությամբ, ճշտելով, որ Լիտվան նախ «թող պարզի իր հաշիվները Լատվիայի հետ, քանի որ լատվիական որոշ տարածքներ դեռ գտնվում են Լիտվայի ենթակայության տակ»:

Ա. Գ.

ՀԱՅ-ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆ

«Վեստիի» հաղորդագրությունը տարակուսանք է հարուցել

ԵՐԵՎԱՆ, 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Մի քանի օր առաջ ռուսական հեռուստատեսության «Վեստի» ծրագրով ցուցադրվել էին դրվագներ, որոնք նկարահանվել էին հայ-թուրքական սահմանում: Սահմանապահներին վերաբերող խնդիրների հետ մեկտեղ ներկայացվեցին նաեւ թուրք գրոհայինների կողմից իբր հայ-թուրքական սահմանի խախտման փաստեր: Պարզաբանումների համար դիմեցինք Հայաստանի արտգործնախարարության մամլո քարտուղար Արմեն Բաղդասարյանին, որը մասնավորապես ասաց. «Վեստիի» այդ հաղորդագրությունը բացահայտ ապատեղեկատվություն է: Հայաստանի իշխանությունները բազմիցս հայտարարել են, որ Հայաստանի տարածքը երբեւէ չի օգտագործվել թուրք գրոհայինների կողմից, եւ հայ-թուրքական սահմանում նման տեղաշարժեր երբեւէ չեն արձանագրվել: «Վեստիի» այդ տեղեկությունը տարակուսանք է հարուցում այն առումով նաեւ, որ խոսքը ոչ միայն հայ-թուրքական, այլ նաեւ ԱՊՀ-թուրքական սահմանի մասին է, եւ նման տեղեկատվությունները, անշուշտ, չեն նպաստում ԱՊՀ-ի եւ Թուրքիայի փոխհարաբերությունների բարելավմանը»:

Պարոնա՛յք բիզնեսմեններ

Ուշադրություն

Ընդունենք մի քանի վայրկյան այնքան թանկ ժամանակից եւ Դուք ծանոթ կլինեք ԱՄՆ-ում գործող ցանկացած հիմնարկ-ձեռնարկության կամ բիզնես ֆիրմայի ոչ միայն հասցեն եւ հեռախոսի համարները, այլեւ բոլոր մասնաճյուղերի մասին առավել մանրամասն տեղեկություն: Միայն սպասում ենք Ձեզ:

Զանգահարեք 39-13-88

Այցելեք Վեսոնի 1-ին նրբանցք, 17 տուն, «Սեբաստիա» հյուրանոցի եւ 3-րդ սեխակման սունը:

Փնտրո՞ւմ եք ԱՄՆ-ում...

Զանգահարի՛ր 39-13-88 եւ խնդրին կգտնես

ԱՄՆ-ում բնակվող ընկերոջ, բարեկամի, ազգականի եւ ինչու ոչ, մի փասաթղթի «Արդյոք» Փ-Ղ-ը ենք կօգնի վայրկյաններ ին բոլոր ձեզ ծանոթ բերել նրա հեռախոսի համարը եւ հասցեն:

Մեր հասցեն Վեսոնի 1-ին նրբանցք, 17 տուն, «Սեբաստիա» հյուրանոցի եւ 3-րդ սեխակման սունը:

X E R O X

Ընդունվում են պատվերներ 1 հատը 17 դրամ: Մեծաքանակ պատվերների դեպքում զիճը զեղչով:

ՀԱԿՈԲՅԱՆ ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ 21/1, ՀԵՌ. 23/170

ՍԱԹԻ-ՀԱՅԱՍՏԱՆ
SATI-ARMENIA

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԲԵՌՆԱՓՈԽԱԴՐՈՒՄՆԵՐ

Եվրոպայի ցանկացած երկրից Հայաստան եւ հակառակ ուղղությամբ

■ Միանվագ(?) Իրան եւ Իրանի տարանցիկ ճանապարհներով Միացյալ Արաբական Էմիրություններ, Սիրիա, Թուրքիա, Թուրքմենստան, Տաջիկստան, Ղազախստան, Հնդկաստան եւ Չինաստան:

■ Առաքումների համար անհրաժեշտ բոլոր փաստաթղթերի պատրաստում:

Հասցեն՝ Երեւան, Սեւոյան Սարոյան(?) փող. 21 Հեռ. 53-11-20 53-10-22 AT&T հեռ./ֆաքս 151383

AIX

«ԱՅԱՔՍ»

ՖԻՐՄԱՆ ՁԵԶ ՀԱՄԱՐ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ Է ԱՄԱՆՈՐՅԱ ՏՈՆԱԿԱՆ ՇՐՋԱԳԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ԿԻՊՐՈՍ

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 21-ԻՑ ՀՈՒՆՎԱՐԻ 4-Ը ԵՎ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 28-ԻՑ ՀՈՒՆՎԱՐԻ 4-Ը

**** հյուրանոցներ բոլոր հարմարություններով Հոսթելի Միջերկրածովյան ծովափի հանդիպի ժամանց բոլոր սարքերի համար

ԱՄԵՆ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ «ԱՅԱՔՍ»-Ը ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է

ՀԱԼԵՊ-ԲԵՅՐՈՒԹ

7-օրյա հանգիստ, ուղեւոր դարձ կատարվում է բարձրակարգ հյուրանոցներով, սննդով 2 անգամ

Ֆիրման ձեզ ցանկանում է հաճելի ժամանց եւ շահավետ գնումներ

ԵՐԵՎԱՆ. ՊՈՒՇԿԻՆԻ Փ. 45/ա ՀԵՌ. 538845, 531573

«ՄԵԼԼԱԹ» ԲԱՆԿԻ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ

ՔԱՂԱՔԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ, ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ, ԱՐԱԳՈՒԹՅՈՒՆ

ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ, ՌԵԶԻԴԵՆՏ ԵՎ ՈՉ ՌԵԶԻԴԵՆՏ ԱՆՁԻՆՔ ԿԱՐՈՂ ԵՆ ՄԵԶ ՄՈՏ ՈՒՆԵՆԱԼ ԸՆԹԱՑԻԿ ԵՎ ՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ՀԱՇԻՎՆԵՐ:

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇԻՎՆԵՐԻ ԱՌԱՎԵԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ «ՄԵԼԼԱԹ» ԲԱՆԿՈՒՄ

- Ձեր հաշվի ակտիվ սալդո Ձեր ցանկությամբ ունեցած բանկի վստահության ամրագրումն է հետագա աշխատանքների համար:
- Դուք կարող եք ձեր հաշվից ստանալ կանխիկ, ոչ կանխիկ ցանկացած ժամանակ գումար, ցանկացած ժամանակ, առանց որեւէ սահմանափակման:
- Փոխանցումներ ՀՀ ցանկացած բանկ եւ ցանկացած քաղաք անվճար:
- Ձեր պատվերով կկատարվեն կոմունալ ծախսերի, կենսաապահովականի եւ բյուջեի վճարումներ, պարբերաբար փոխանցումներ:
- Ձեր հաշվից կկատարվեն կանխիկ վճարումներ Ձեր կողմից վստահված անձանց:

□ «ՄԵԼԼԱԹ» ԲԱՆԿԸ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՈՒՄ Է ՁԵՐ ՀԱՇԻՎՆԵՐԻ ԳԱՂՏՆԻՈՒԹՅՈՒՆԸ:
□ ՁԵՐ ԿԱՐՈՂ ԵՔ ԲԱՑԵԼ ՀԱՄԱՏԵՂ ՀԱՇԻՎՆԵՐ:
□ «ՄԵԼԼԱԹ» ԲԱՆԿԸ ՁԵՐ ԲԱՆԿՆ Է:

Հասցեն՝ ՀՀ, Ք. ԵՐԵՎԱՆ, ՓԱՎՍՏՈՍ ԲՈՒԶԱՆԴԻ 1

«ԼՈՒՓՅՈՒՐԸ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ – ՍԱԿԱՆԻ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԳՈՐԾՈՂ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՐԿԻ ԵՎ ՊԱՀԱՆՋԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԵՌԱԽՈՍ 589167, 581351

«Նորք»-ի(?) տպարանում, Երեւան-23, Արշակունյաց 2, Գրանցման թիվ 85, Պատվեր 59149, Պատվեր 2245, Տպաքանակը 4000, Ստորագրված է տպագրության 12. 12. 1996, Գինը 75 դրամ